

Oude Rozebekestraat/Akkerstraat, Hooglede

Een Archeologienota

Auteur:

J. Van Bavel (bureauonderzoek, veldwerkleidster)

Autorisatie:

J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

Colofon

VEC Nota 127

Oude Rozebekestraat/Akkerstraat, Hooglede

Vlaams Erfgoed Centrum bvba

Auteurs: J. Van Bavel & J.A.G. van Rooij

In opdracht van: Vertrouwelijk

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Sint-Michiels, Brugge, juni '17

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

ISSN 2506-7486

Vlaams Erfgoed Centrum

Ten Briele 14 bus 15

8200 Sint-Michiels, Brugge

Tel + 32 (0)16 39 47 96

info@vlaamserfgoedcentrum.be

www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Verslag van resultaten van het bureauonderzoek	5
1.1	Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1	Administratieve gegevens	6
1.1.2	Archeologische voorkennis	10
1.1.3	Huidig gebruik	10
1.1.4	Beschrijving van de geplande werken	12
1.1.5	Juridisch kader	19
1.1.6	Doelstelling en vraagstelling	20
1.2	Assessmentrapport	22
1.2.1	Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden	22
1.2.2	Beschrijving van bekende archeologische waarden	30
1.2.3	Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden	32
1.2.4	Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie	41
1.2.5	Samenvatting	43
	Literatuur	44
	Geraadpleegde websites	44
	Lijst van afbeeldingen en tabellen	44
	Bijlage 1 Plannenlijst	
	Bijlage 2 Fotolijst	

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

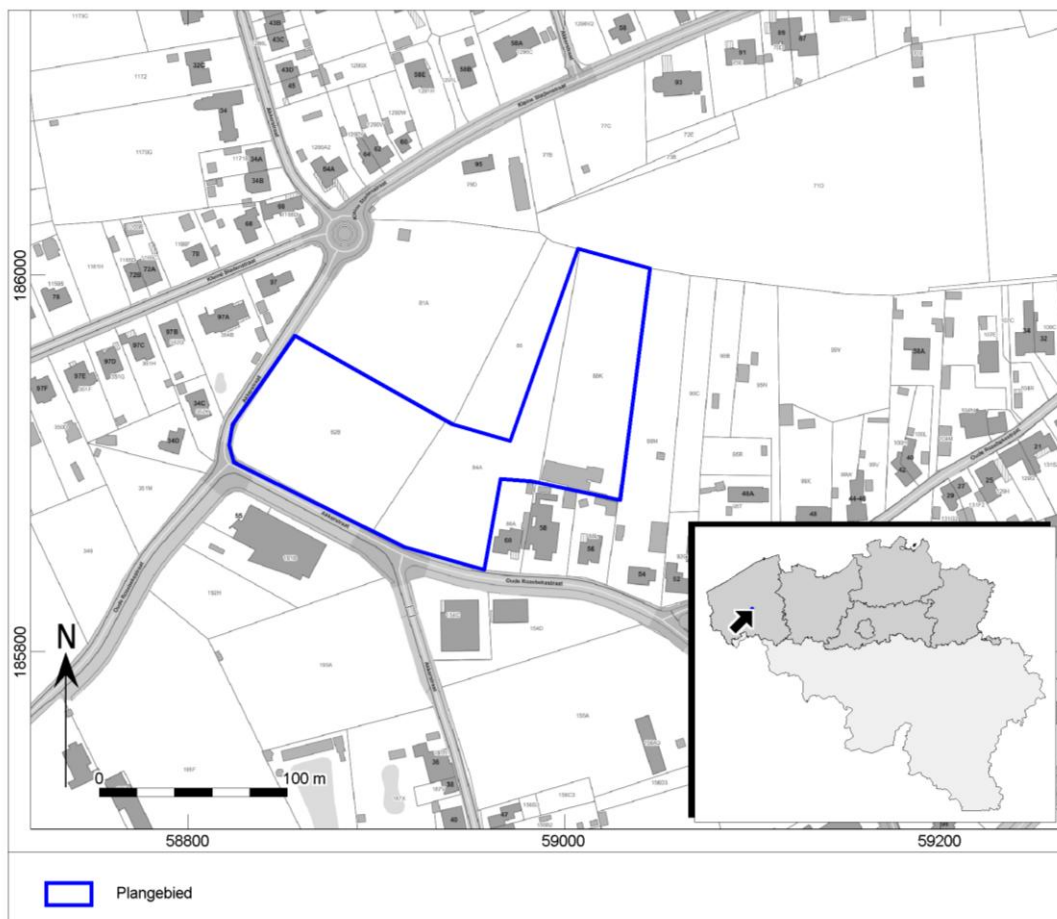
Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E - heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E - 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E - 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E - 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E - 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E - 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E - 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E - 6 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen

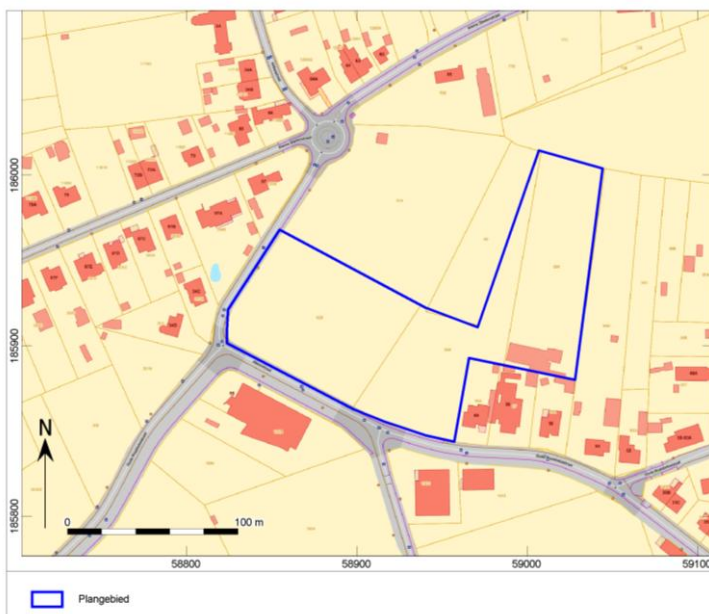
Verslag van resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in april 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Oude Rozebekestraat/Akkerstraat in Hooglede (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen verkaveling.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

1.1.1 Administratieve gegevens

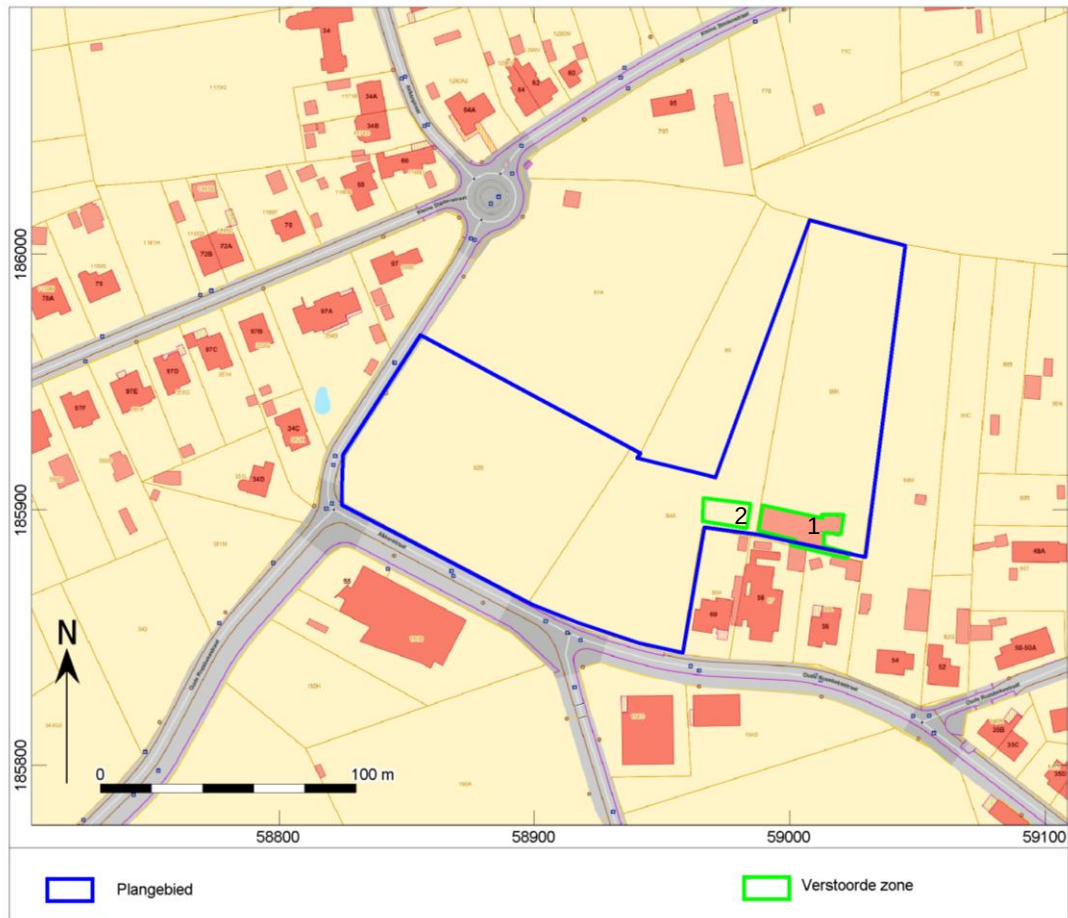
Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Verkaveling
Locatie:	Oude Rozebekestraat/Akkerstraat
Plaats:	Hooglede
Gemeente:	Hooglede
Provincie:	West-Vlaanderen
Kadastrale gegevens:	Hooglede, AFD. 1, sectie D: private perceelnummers 82B, 84A en 88K.
Diepte bodemverstoring	Woonhuizen: Circa 80 cm –mv Wegdek: Circa 60 cm –mv Wandelpad: Circa 30 cm –mv DWA-riolering: Tussen circa 1,82 m –mv en 3,05 m –mv RWA-riolering: Tussen circa 2,05 m –mv en 2,98 m –mv Bufferbekken: Circa 2,7 m –mv. (Tussen circa 32 m en circa 37 m +TAW)
Oppervlakte plangebied	Circa 16.732,14 m ² / 1,7 ha
Coördinaten (bounding box; Lambertcoördinaten (EPSG:31370))	NW: 58.989,8 / 186.018,5 NO: 59.044,2 / 186.004,7 Z: 58.957,2 / 185.844,0 ZW: 58.824,3 / 185.908,3
Projectcode	4190149
VEC-projectcode:	2017B364 (bureauonderzoek)
Auteur:	J.A.G. van Rooij (erkende archeoloog, OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

Autorisatie: ¹	J. Van Bavel (bureauonderzoek, veldwerkleidster) J.A.G. van Rooij (erkende archeoloog, OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)
Begindatum onderzoek:	03/04/2017
Einddatum onderzoek:	07/04/2017
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels, Brugge
Relevante thesaurustermen:	Bureauonderzoek

Enkel in het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied zijn er enkele verstoorde zones vastgesteld (afb. 3). Het betreft een schuur of loods (nr. 1, circa 373 m²). Aangenomen wordt dat deze zich situeert tot circa 80 cm –mv, maar een exacte diepteverstoring is hiervoor onbekend. Verder zijn een tweetal serres op het plangebied aanwezig (nr 2 op afb. 3 , afb. 4-5, circa 169 m²). Ook hiervan is de exacte diepte niet geweten. Aangenomen wordt dat deze zich op het maaiveld bevinden. De mogelijkheid bestaat dat deze ook een fundering kennen waarbij er een minimale diepteverstoring aanwezig kan zijn. Op de afbeeldingen 4 en 5 is er afgeleid dat het meer tenten betreft.

In het onderzoeksgebied zijn de volgende verstoorde zones vastgesteld:

¹ Jeroen van Rooij is een werknemer bij ADC ArcheoProjecten BV. ADC ArcheoProjecten voert onderzoek in onderaanneming uit voor het Vlaams Erfgoed Centrum.

Afb. 3. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones.

Afb. 4. Het plangebied bekeken vanuit het zuiden. Het wordt gebruikt als akker- en weiland waarbij aan de rechterkant een tweetal serres (gelijkaardig aan tenten) te zien zijn.

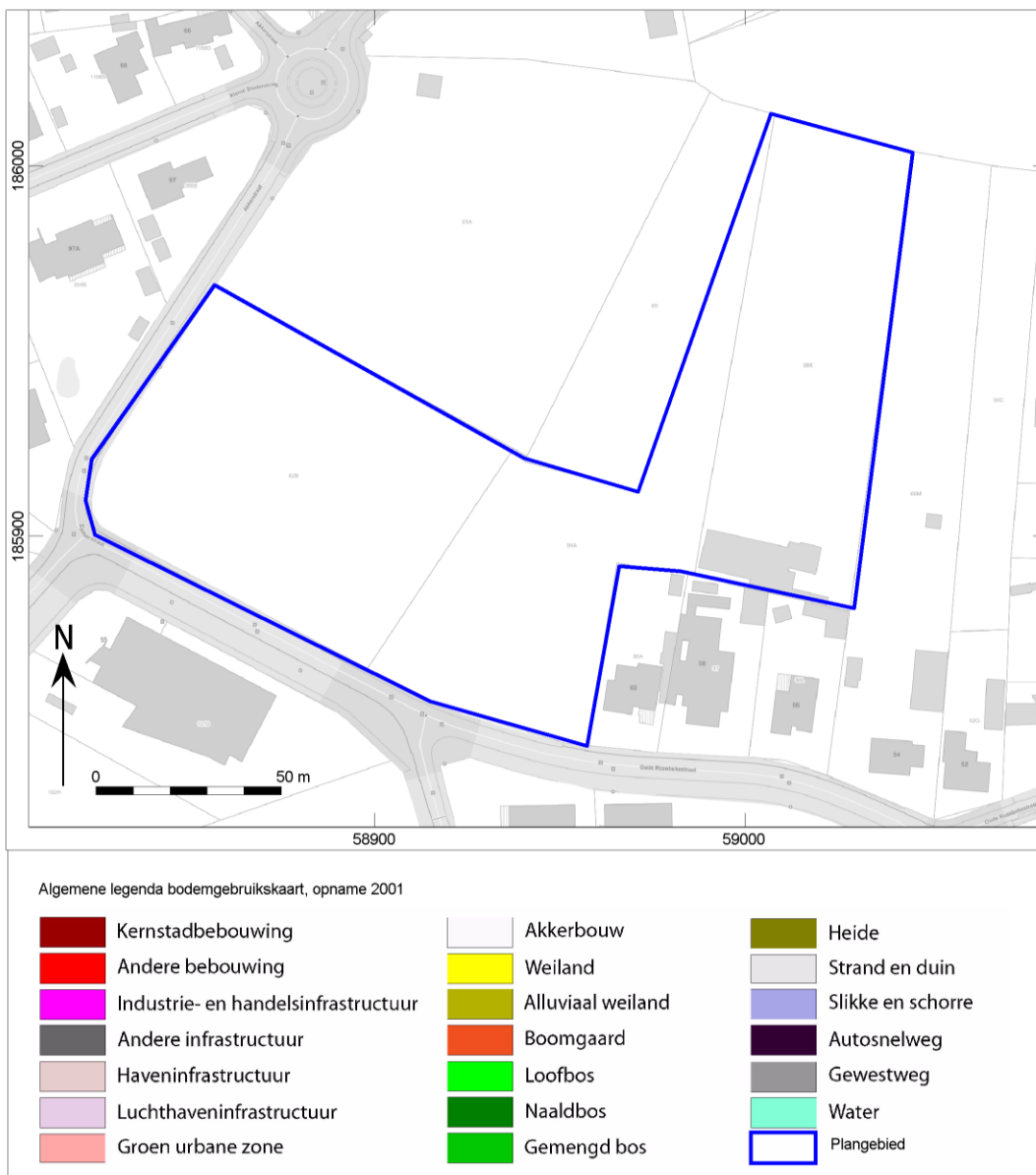
Afb. 5. Het plangebied bekeken vanuit het noorden waarbij de twee serres (tenten) aan de linkerkant staan.

1.1.2 Archeologische voorkennis

Er is nog geen archeologisch (voor)onderzoek uitgevoerd in het plangebied.

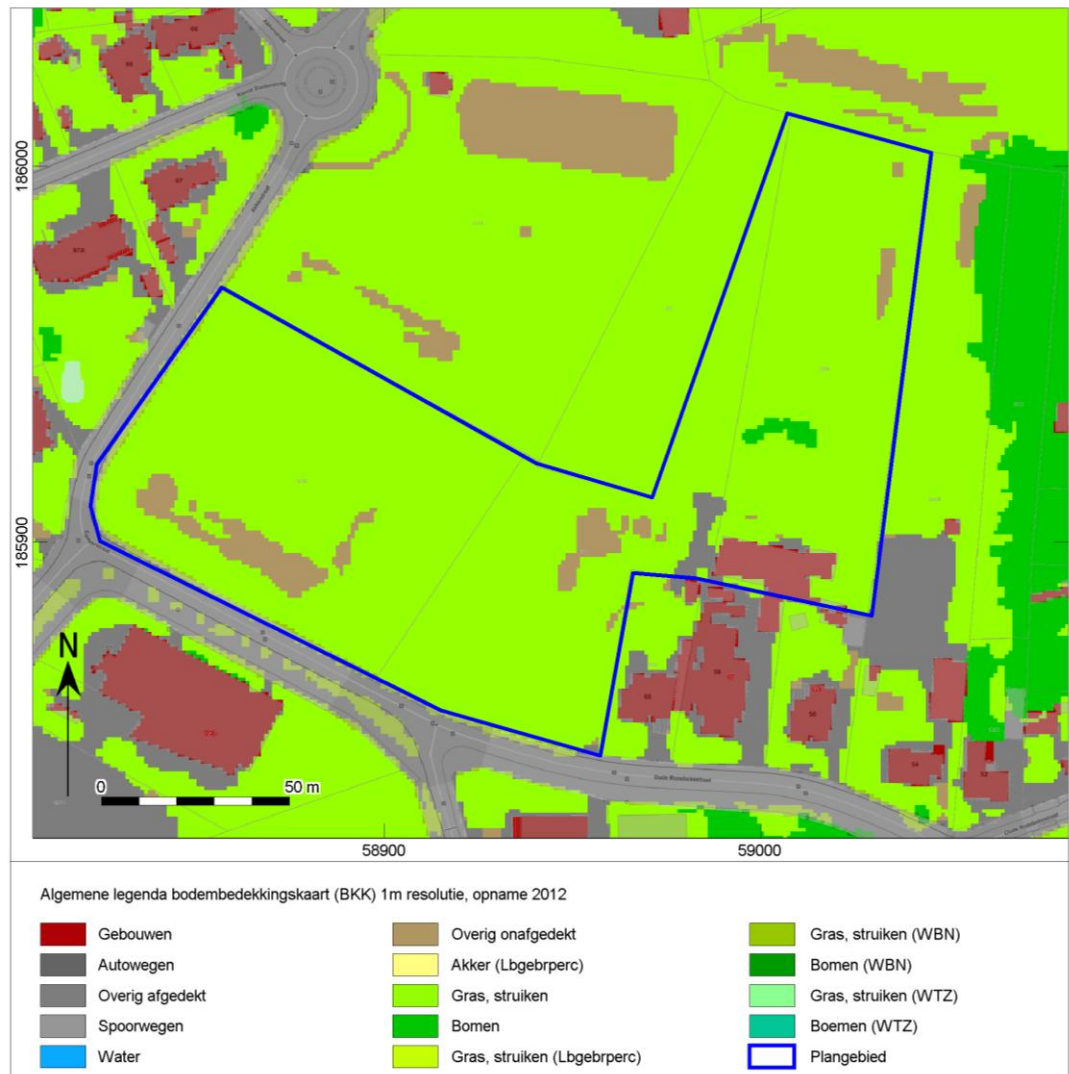
1.1.3 Huidig gebruik

Het bodemgebruiksbestand dat aan de grondslag ligt van de bodemgebruikskaart (2001) duidt aan dat het plangebied in gebruik was als akkerland (afb. 6).

Afb. 6. Het plangebied op de bodemgebruikskaart.

Het bodembedekkingsbestand dat aan de grondslag ligt van de bodembedekkingskaart (2012) geeft het plangebied weer dat hoofdzakelijk bedekt is met gras. Op bepaalde plaatsen in het plangebied wordt het gekarteerd als overig onafgedekt. In het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied is er nog gebouw aanwezig (afb. 7).

Afb. 7. Het plangebied op de bodembedekkingskaart.

Het plangebied op de luchtfoto 2013-2015 is onderhevig aan akker- en grasland. In het zuidoostelijke gedeelte is er de aanwezigheid van een moestuin, een tweetal serre en een schuur (afb. 8).

Afb. 8. Het plangebied op de luchtfoto van 2013-2015.

Er is tot op heden nog geen milieuhygiënisch onderzoek uitgevoerd in het plangebied. Dit wordt pas na goedkeuring van het wegenstracé opgestart, volgens de opdrachtgever. Tot slot is er nog geen aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen, volgens de opdrachtgever.

1.1.4 Beschrijving van de geplande werken

Het plangebied zal onderhevig zijn aan een verkaveling. In dit plangebied zullen er in totaal 35 woonhuizen worden gebouwd. Het zijn hoofdzakelijk halfopen bebouwingen. De woonhuizen met tuin (=loten) zullen een grootte hebben tussen circa 135 en 391 m². De woonhuizen zullen niet onderkelderd worden. De exacte diepte is niet bekend, maar aangenomen wordt dat deze circa 80 cm –mv zullen bedragen. Aan bepaalde woonhuizen worden er carports of bergingen voorzien. De diepte voor de aanleg van de garages is onbekend. Aan de woonhuizen die geen garage zullen bezitten, zijn er aparte parkeerplaatsen voorzien. Deze zullen worden aangelegd in betonstraatstenen en zullen een dikte hebben van 10 cm. Verder zullen bijna alle woonhuizen opritten hebben. Deze zullen ook worden aangelegd in betonstraatstenen met een dikte van 10 cm. (Afb. 9 e.v.)

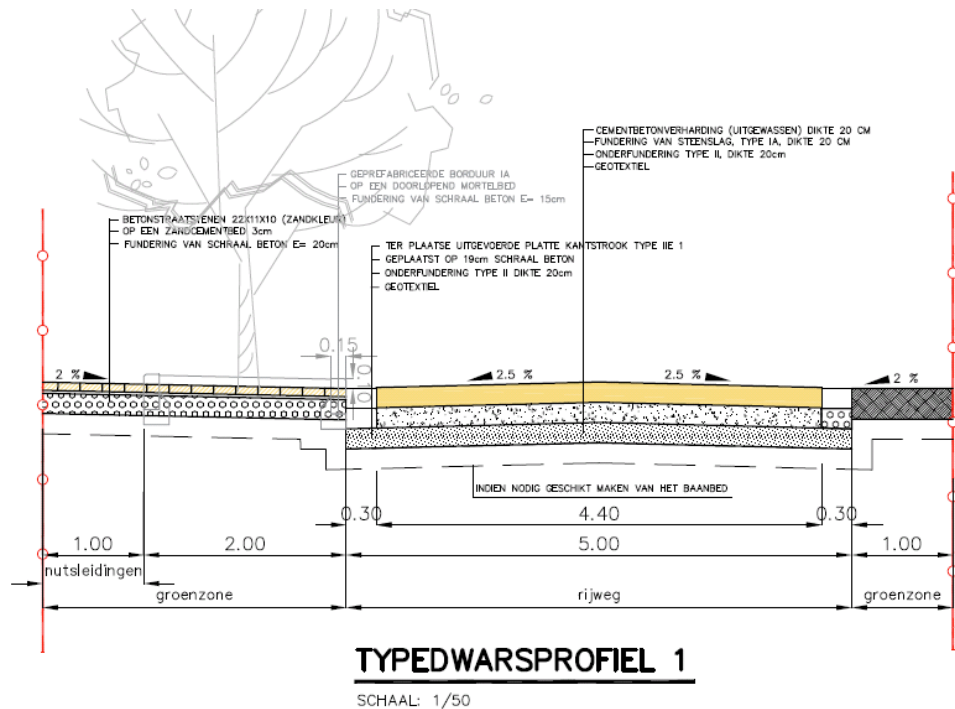

Afb. 9. Gegeoreferereerd toekomstig plangebied: deel 1.

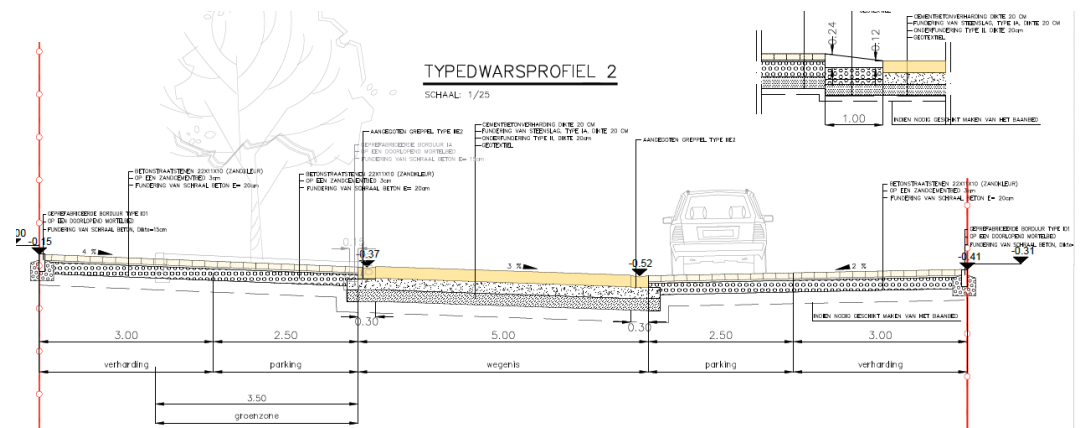
Afb. 10. Gegeoreferereerd toekomstig plangebied: deel 2.

Vanuit de Oude Rozebekestraat zullen er twee ingangen (gele kleur op afb. 10) worden gemaakt. Het wegdek en het wandelpad zullen aangelegd worden volgens verschillende typedwarsprofielen (afb. 11-15). Typedwarsprofiel 1 zal 4,40 m breed zijn waarbij het 2,5 % naar de buitenranden zal afhellen. De rijbaan zal worden opgebouwd uit een laag geotextiel, onderfundering van type II (circa 20 cm dik), steenslagfundering (20 cm dik) en uitgewassen cementbetonverharding (circa 20 cm dik). Indien het nodig zal zijn, maakt men gebruik van een baanbed. Aan weerszijden van het wegdek zal er een groenzone worden aangelegd. De groenzone zal aan de ene kant 1 m bedragen, aan de andere kant zal de groenzone 3 m bedragen waarbij over 1 m nutsleidingen zullen worden aangelegd. De groene zones zullen 2 % afhellen naar het centrale gedeelte en zullen hierbij 35 cm tot 40 cm dik zijn. Tussen de groene zones en het wegdek zal er 30 cm geotextiel worden aangelegd met hier bovenop een onderfundering van type II (circa 20 cm dik). Vervolgens zal het worden geplaatst op schraal beton met een dikte van 19 cm. Tot slot zal ter plaatse een platte kantstrook worden uitgevoerd van het type IIE 1. Het gehele plaatje zal in totaal 9 m breed zijn. (Afb. 11)

Afb. 11. Wegdek: Typedwarsprofiel 1.

Het wegdek bij typedwarsprofiel 2 zal 5 m breed zijn. De opbouw van het wegdek is hetzelfde als typedwarsprofiel 1. De helling daalt hier van links naar rechts met een procent van 3. Aan weerszijden van de wegenis zal een parking worden aangelegd van 2,5 m breed. De opbouw zal bestaan uit 20 cm dikke funderingsbeton met erboven een zandcementbed van 3 cm. Dit zal worden afgedekt met betonstraatstenen van 10 cm dik. Aan weerszijden van de parking zal een verharding van 3 m komen met dezelfde opbouw als parking. Er bestaat de mogelijkheid dat aan de linkerzijde van deze wegenis ook nog een groenzone van 3,5 m breed zal komen bovenop de parking en de verharding. Uiteindelijk zal het gehele plaatje circa 16 m breed zijn. Het zal aan weerszijden worden begrensd met 15 cm dikke funderingsbeton. Hierop zal een doorlopend mortelbed worden gelegd dat afgesloten zal worden door een geprefabriceerde borduur van type ID1.

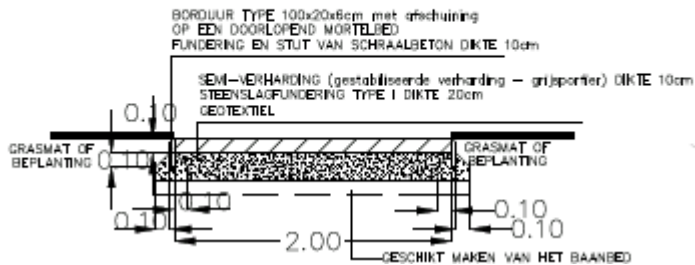
Afb. 12. Wegdek: Typedwarsprofiel 2.

Afb. 13 geeft een uitsnede weer van het wandelpad. Het wandelpad zal circa 30 cm dik zijn en 2 m breed. De opbouw zal bestaan uit geotextiel met een 20 cm dikke steenslagfundering van het type 1. Dit zal worden afgesloten met eens semi-verharding van 10 cm dik. Het wandelpad zal geschikt worden gemaakt voor het baanbed. Aan weerszijden van het wandelpad zal er een funderingsbeton en een stut komen van 10 cm dik.

Hier bovenop zal een borduur van een bepaald type worden aangelegd met afschuining op een doorlopend mortelbed. Aan weerszijden van de borduur zullen grasmatten of beplanting worden aangelegd.

TYPEDWARSPROFIEL 3 "WANDELPAD"

schaal 1/25

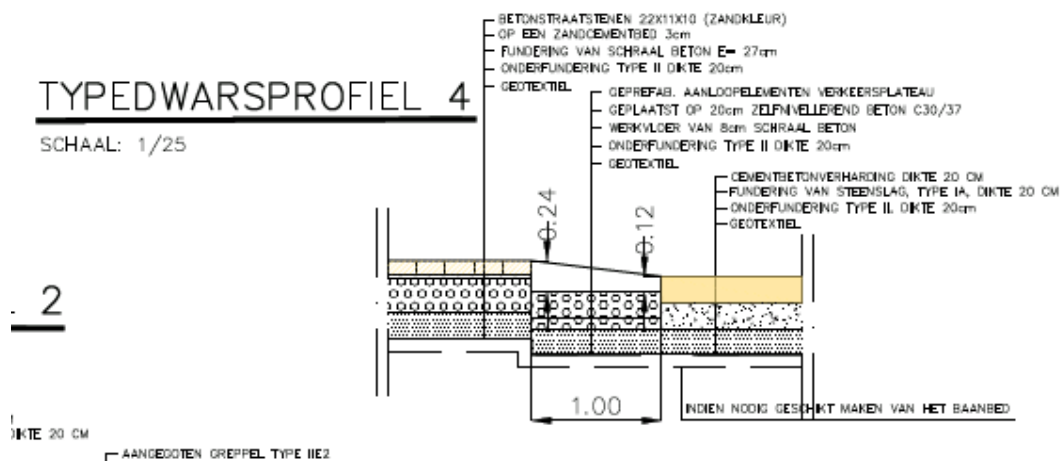

Afb. 13. Wandelpad: Typedwarstype 3.

Typedwarstype 4 (afb. 14) betreft een langssnede van de oprijelementen van de verkeersplateaus. Het oprijelement zelf is circa 1 m breed. Het bestaat uit geotextiel met erboven een onderfundering van het type II (20 cm dik) en een werkvloer in schraal beton (circa 8 cm dik). Deze worden geplaatst op 20 cm nivellerend beton C30/37.

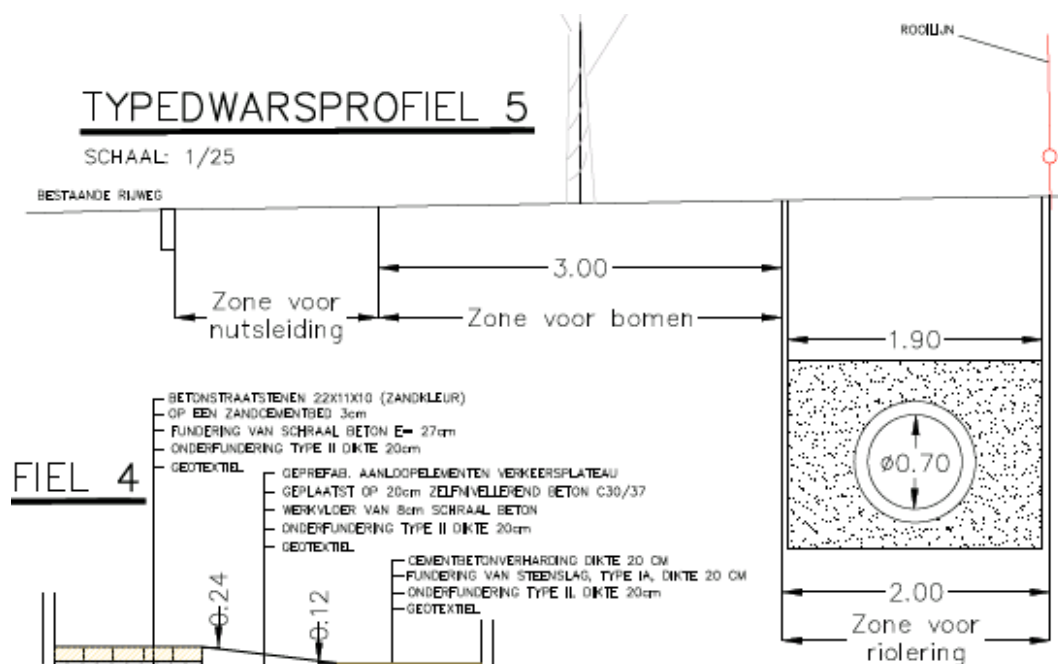
TYPEDWARSPROFIEL 4

SCHAAL: 1/25

Afb. 14. Wegdek: Typedwarstype 4.

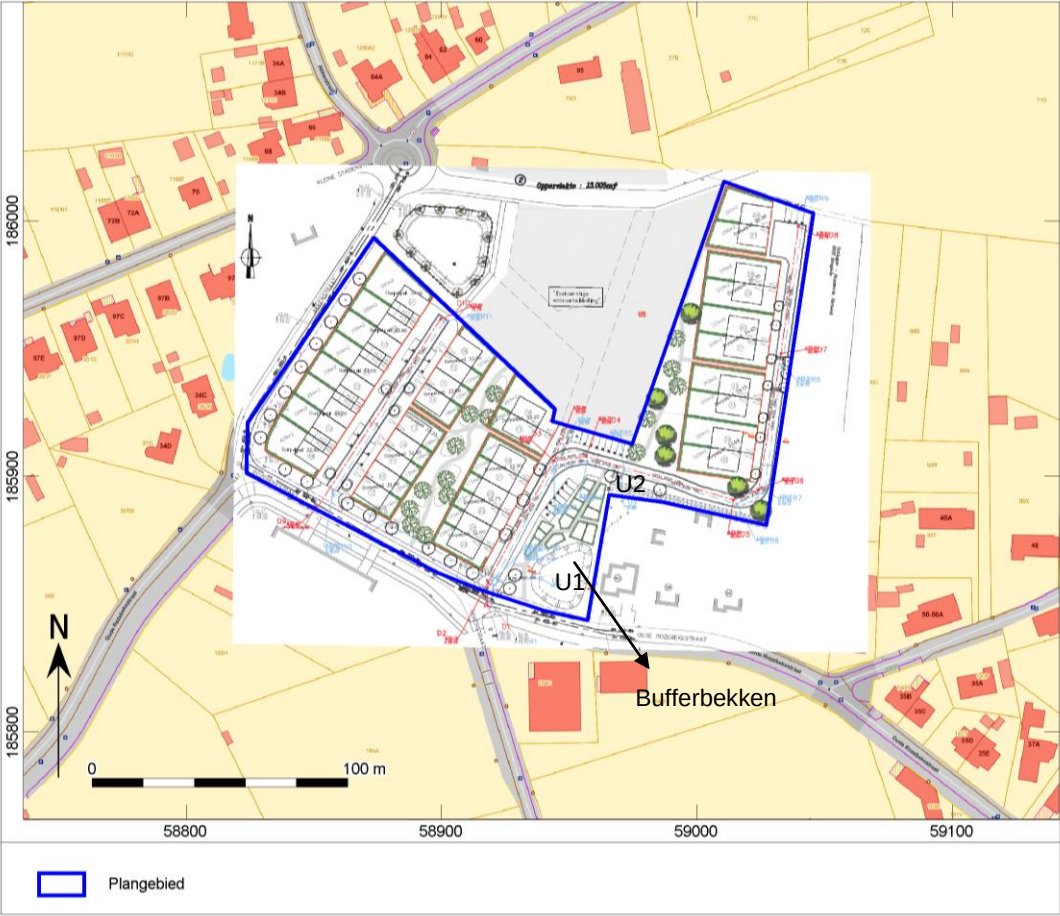
Typedwarstype 5 (afb. 15) toont hoe men te werk zal gaan vanaf de bestaande rijweg. Men zal een zone aanleggen voor de nutsvoorzieningen met ernaast een 3 m brede zone voor de bomen. Naast de bomen zal er een zone voor de riolering komen van circa 2 m breed.

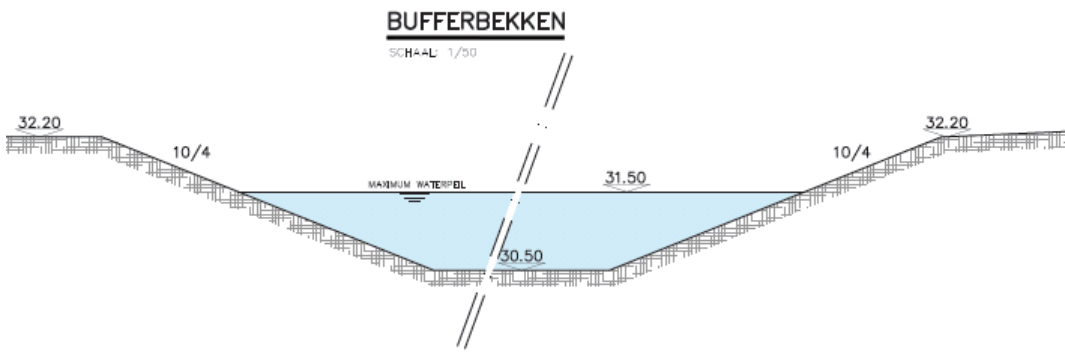
Afb. 15. Wegdek: Typedwarsprofiel 5.

Ter conclusie zal in totaal het wegdek circa 60 cm –mv bedragen en het wandelpad circa 30 cm –mv.

Verder zullen onder het wegdek een droogweerafvoer (DWA, rode stippellijn) en een regenwaterafvoer (RWA, blauwe stippellijn) worden aangelegd, die in het zuiden aan de bestaande riolering in Oude Rozebekestraat zullen worden aangesloten. De DWA-riolering zal een diameterdoorsnede hebben van 250 mm. De RWA-riolering zal een diameterdoorsnede hebben van 400 mm met op sommige plaatsen een diameterdoorsnede van 700 mm. De DWA-leiding zal zich situeren op een diepte tussen circa 1,82 m –mv en 3,05 m –mv. De RWA-leiding zal liggen op een diepte tussen circa 2,05 m –mv en 2,98 m –mv. In het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied zal de RWA-leiding een uitstroom (afk. U1 en 2) kennen naar een gracht en een bufferbekken. De diepte van deze uitstroom zal circa 1,98 m –mv bedragen. De diepte van het bufferbekken (breedte circa 22 m en lengte circa 26 m) zal circa 2,7 m –mv bedragen (afb. 17). De diepte kan nog wijzigen, afhankelijk van de grondwaterstand. De diepte van de gracht nog niet gekend. De leiding van U1 zal aangesloten worden op een overstort die op haar beurt wordt aangesloten aan de bestaande riolering op een diepte van 2,41 m –mv. Ter verduidelijking afb. 16 en 17.

Afb. 16. Toekomstige riolering.

Afb. 17. Bufferbekken.

Tot slot zal het domein worden afgewerkt met gazon, vakbeplanting, bomen en hagen. Deze zullen ook een minimale verstoring met zich meebrengen. Onbekend is hoeveel deze zullen bedragen.

In het plangebied zijn de volgende ingrepen gepland:

Aard ingreep:	Bouw woonhuizen
Wijze fundering:	Onbekend
Onderkeldering:	Nee
Diepte bodemverstoring:	Woonhuizen: Circa 80 cm -mv
	Wegdek: Circa 60 cm -mv
	Wandelpad: Circa 30 cm -mv

	DWA-riolering: Tussen circa 1,82 m –mv en 3,05 m –mv
	RWA-riolering: Tussen circa 2,05 m –mv en 2,98 m –mv
	Bufferbekken: Circa 2,7 m –mv.
Oppervlakte bodemverstoring:	Circa 16.732,14 m ²
Verwachte wijziging grondwaterstand:	Onbekend
Toekomstige ligging boven- en ondergrondse infrastructuur:	Bovengronds: Verharding en groene zone. Ondergronds: Riolering (DWA- en RWA).
Toekomstige ligging verharding:	Uitgewassen cementbetonverharding, betonstraatstenen (antraciet en zandkleur) en halfverharding (natuursteeengranulaat)

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.1.5 Juridisch kader

Artikel 5.4.2. (01/06/2016- 22/02/2017)

Een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 wordt bij de aanvraag van een verkavelingsvergunning toegevoegd in volgende situaties:

- 1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;*
- 2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;*
- 3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, liggen.*

Voor de toepassing van het eerste lid, 2° en 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de werf van de te vergunnen verkaveling.

De aanvrager van een verkavelingsvergunning wordt van die verplichting vrijgesteld indien de aanvraag betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De aanvrager van een verkavelingsvergunning kan een archeologienota indienen die in het kader van een vorige vergunningsaanvraag is bekrachtigd, als de verkavelingsvergunning betrekking heeft op dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werken omschreven in de bekrachtigde archeologienota.

De archeologienota werd vervaardigd naar aanleiding van een aanvraag voor een verkavelingsvergunning. Op basis van de ligging van het plangebied geheel in een nog niet vastgestelde archeologische zone, geldt een verplichting voor het opstellen van een archeologienota waarbij het perceeloppervlak groter of gelijk is aan 3000 m². Aangezien de geplande ingrepen in het te ontwikkelen gebied in totaal een oppervlakte van circa 16.732,14 m² beslaan, en daarmee de maximale onderzoeksgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer een archeologienota te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld.² Indien dit het geval is wordt deze archeologienota bekrachtigd en toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. In het kader van dit proces heeft het in deze archeologienota beschreven onderzoek plaatsgevonden.

² <https://geo.onroerenderfgoed.be>

Het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied dient te gebeuren op grond van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetector (versie 2.0). Het doel van de Code is om als een minimale standaard te dienen voor de kwaliteit van archeologisch onderzoek en het gebruik van metaaldetectoren in Vlaanderen.³

De eventuele vondsten en bijhorende documentatie die tijdens het archeologisch onderzoek worden verzameld, zullen voorlopig worden bewaard bij Vlaams Erfgoed Centrum bvba. Na afronding van het totale onderzoek zullen de vondsten en data worden overgedragen.

1.1.6 Doelstelling en vraagstelling

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Het bureauonderzoek vormt binnen de archeologienota de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van het bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting. Daarbij worden onder andere de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), relevante historische kaarten en informatiebronnen omtrent de ondergrond gebruikt.

De beschrijving van de historische, archeologische en aardwetenschappelijke informatie is gebaseerd op het volgende bronmateriaal:

Aardkundige gegevens:

- Tertiaire kaart
- Quartairgeologische kaart 1:50.000
- Geomorfologische kaart
- Bodemkaart 1:50.000
- Bodemgebruikskaart
- Bodembedekkingskaart
- Erosiekaart
- Hoogteverloopkaarten
- Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen
- Profielbeschrijvingen opgesteld bij opmaak van de bodemkaart

Archeologische gegevens:

- Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Historische gegevens:

- Kadasterplan
- Fricx kaarten uit 1712 (Niet geraadpleegd)
- Ferraris kaarten uit 1771-1778

³ Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016.

- Atlas der buurtwegen 1840-1850
- Vandermaelenkaart 1846-1854
- Topografische Militaire Kaart 1850-1864 (Niet geraadpleegd)
- Topografische kaart
- Luchtfoto's 1979-2015
- Orthofoto's
- Archeologische luchtfoto's (Niet geraadpleegd)

Externe partijen:

- Vlaamse Landmaatschappij
- Input Onroerend Erfgoed
- Regio-experts
- Literatuur
- Corine Landcover (Niet geraadpleegd)
- Gemeente
- Amateurarcheologen (niet geraadpleegd) en heemkundekringen
- Nutsmaatschappijen (niet geraadpleegd)
- Iconografische bronnen
- Toponymie
- Huidige gebruikers (niet geraadpleegd)

De Fricx kaart is niet geraadpleegd omdat deze niet nuttig was voor het onderzoek. De Topografische Militaire kaart van 1850-1864 en de archeologische luchtfoto's zijn niet geraadpleegd omdat deze niet voorhanden zijn. Daarnaast is Corine Landcover niet geraadpleegd, omdat er genoeg informatie over het bodemgebruik, erosie, hoogteverloop, enz. voorhanden was. Amateurarcheologen zijn ook niet geraadpleegd omdat er reeds voldoende informatie gehaald is uit de historische bronnen. Verder zijn de nutsmaatschappijen niet geraadpleegd omwille van voldoende informatie via de opdrachtgever. Tot slot zijn de huidige gebruikers niet geraadpleegd omwille van privacy.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

Het onderzoeksgebied kenmerkt zich aardwetenschappelijk als volgt:

Bron	Informatie
Tertiaire kaart ⁴	Formatie van Tielt: - Lid van Egem: grijsgroen zeer fijn zand, kleilagen, zandsteenbanken, glauconiet en glimmerhoudend.
Quartaargeologische kaart 1:50.000 (afb. 19) ⁵	Profieltype 1: Geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop Pleistocene sequentie: - ELPw: Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen, zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen.
Geomorfologie ⁶	Zandleemstreek
Bodemkaart 1:50.000 ⁷	In het plangebied komen volgende bodemtypes aan bod: - Pcc: Matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont - Pdc: Matig natte lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont.
Reeds verrichte boringen ⁸	In het plangebied zijn er nog geen boringen uitgevoerd, alsook niet in de nabije omgeving.
Hoogtekaart ⁹	Tussen circa 32 m +TAW en circa 37 m +TAW.
Bodemerosie ¹⁰	Medium erosiegevoelig.

Binnen het plangebied ligt op basis van de Tertiaire kaart de Formatie van Tielt. Het dateert van het Onder-Eoceen en komt als bovenste tertiaire afzettingen voor in die gebieden waar de Formatie van Kortrijk ontbreekt. Het plangebied behoort hierbij tot het Lid van Egem. Het bestaat uit grijsgroen zeer fijn zandig grof silt naar boven toe overgaand in zeer fijn zand. Verder is het ook glauconiet- en glimmerhoudend.¹¹

⁴ [http://www.geopunt.be/Tertiaire kaart](http://www.geopunt.be/Tertiaire%20kaart).

⁵ [http://www.geopunt.be/Quartaargeologische kaart](http://www.geopunt.be/Quartaargeologische%20kaart).

⁶ Bogemans, F. en C. Baetmans. 2006. ; Bogemans, F. 2007.

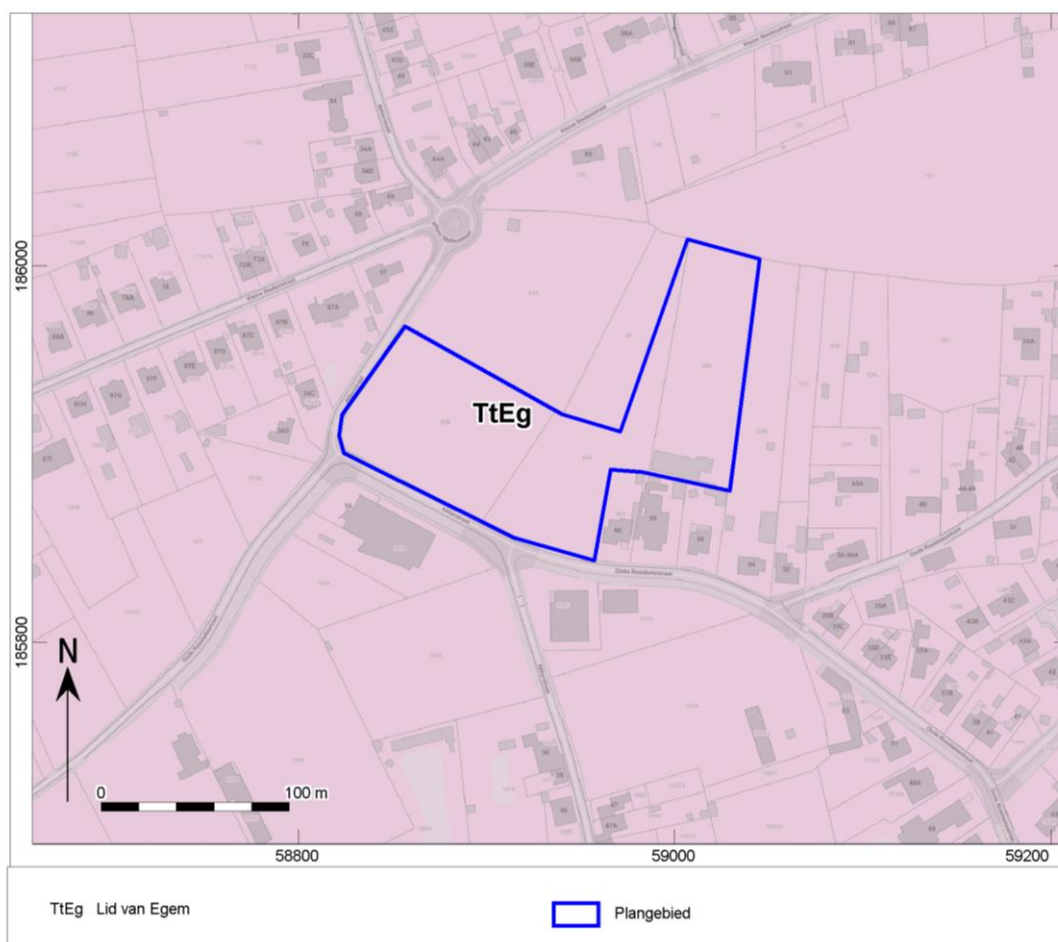
⁷ <http://www.geopunt.be/Bodemkaart>.

⁸ <http://www.geopunt.be/Boringenkaart>.

⁹ <http://www.geopunt.be/Hoogtekaart>.

¹⁰ <http://www.geopunt.be/Bodemerosiekaart>.

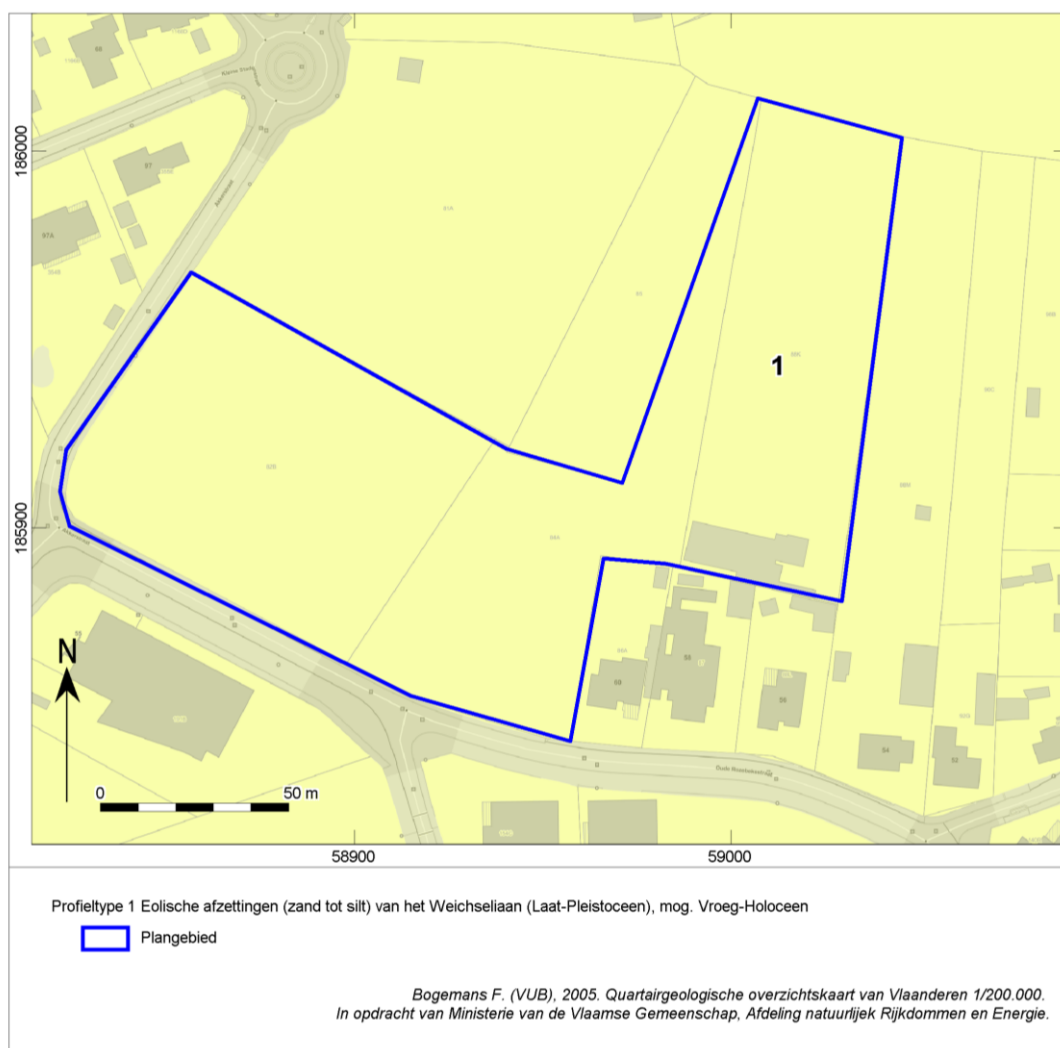
¹¹ Bogemans, F. 2007, 9.

Afb. 18. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart.

Het plangebied bevindt zich in de zandleemstreek. Het Quartair kan gekenmerkt worden als een periode waarin cyclische afkoeling van het klimaat tijdens de IJstijden voorkwam. Verder was er een constante permafrost aanwezig. Tijdens deze periode ontstond er verder een hogedrukgebied met eigen windsysteem ten noorden van België. Door deze winden werd er in België sneeuw, leem en zand afgezet. Deze sneeuw, leem en zand werd namelijk niet door het vegetatiedek vastgehouden en werden meegevoerd door de wind die deze dan weer afzette wanneer deze hindernissen tegenkwam. Op deze manier werd de omgeving van het plangebied bedekt door een zandleemmantel. De eolische afzettingen die dateren van het Weichseliaan, behoren tot de Formatie van Gent (afb. 19). Deze Formatie komt algemeen verspreid voor in het gebied met uitzondering van de kustvlaktes, de huidige alluviale vlaktes, het gebied aan de voet van de meeste hellingen en op die plaatsen waar het Tertiair substraat dagzoomt. De dikte schommelt doorgaans rond de 2 m. De eolische afzettingen hebben in sommige regio's van het karteringsgebied een tweeledige opbouw: een topgedeelte dat bestaat uit een homogeen sedimentenpakket en een basisgedeelte dat bestaat uit een alternerend complex van grof- en fijnkorrelige lagen. Het homogeen sedimentenpakket is steeds aanwezig.¹²

¹² Bogemans, F. en C. Baetmans.2006, 14.

Afb. 19. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.

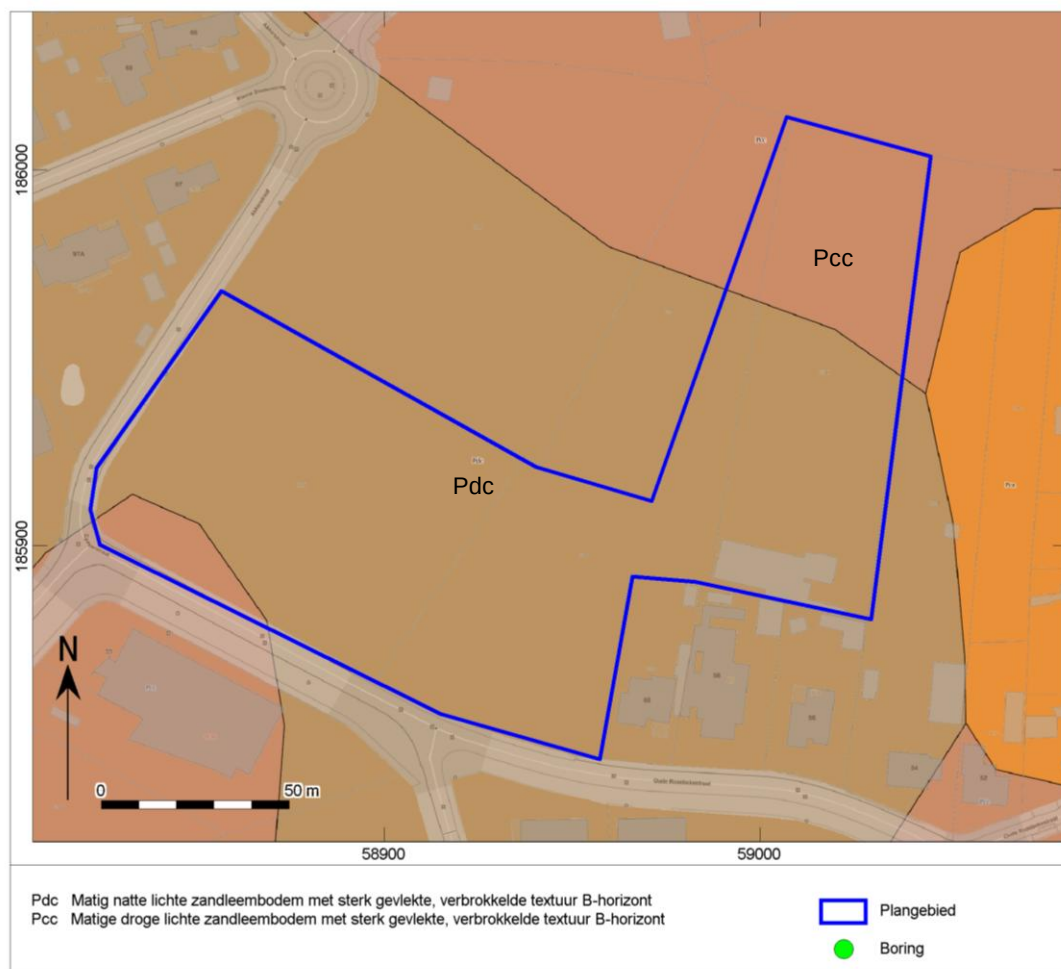
Het plangebied bestaat uit een Pdc- en Pcc-bodem.

Pdc-bodems zijn matig natte lichte zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont. Het zijn hydromorfe gedregadeerde grijsbruine podzolachtige gronden. De humeuze bovengrond is homogeen en goed ontwikkeld grijsbruin en is ongeveer 30 cm dik. De B-horizont is zwak ontwikkeld en begint op 40-60 cm –mv. De overgangshorizont tussen Ap- en Bt-horizont is dunner en bleker dan deze van de Pcc-bodem. Veelal bevat hij bleekgrijze vlekken. De Bt-horizont is weinig duidelijk. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm –mv. De bodem is te nat in de winter en soms te droog in de zomer. Wel is deze geschikt voor alle meeste akkerbouwteelten.¹³ De bodems komen vaak voor in de depressiegebieden van het lichte zandleemgebied.

Pcc-bodems zijn matige droge lichte zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont.

¹³ Ameryckx, J. 1958, 39.

Het is een gedegradeerde grijsbruine podzolachtige grond, zoals de Pbc-bodem (droge lichte zandleembodem met verbrokkelde textuur B-horizont). De bouwvoor is grijsbruin, 25 tot 30 cm dik en is goed humeus. Bij de gedegradeerde eenheden met verbrokkelde textuur B, werd bij de in cultuurname een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap-horizont, waaronder een bruingele overgangshorizont, 20-30 cm dik, voorkomt. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiaire onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Zoals alle matig droge licht zandleemgronden zijn deze bodems gemakkelijk te bewerken en weinig beperkt. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm –mv. Het kent een goede waterhuishouding, maar de bodems met klei of klei-zand substraat kunnen een lichte wateroverlast vertonen in de winter. Tot slot zijn de bodems geschikt voor de meeste akkerteelten.¹⁴

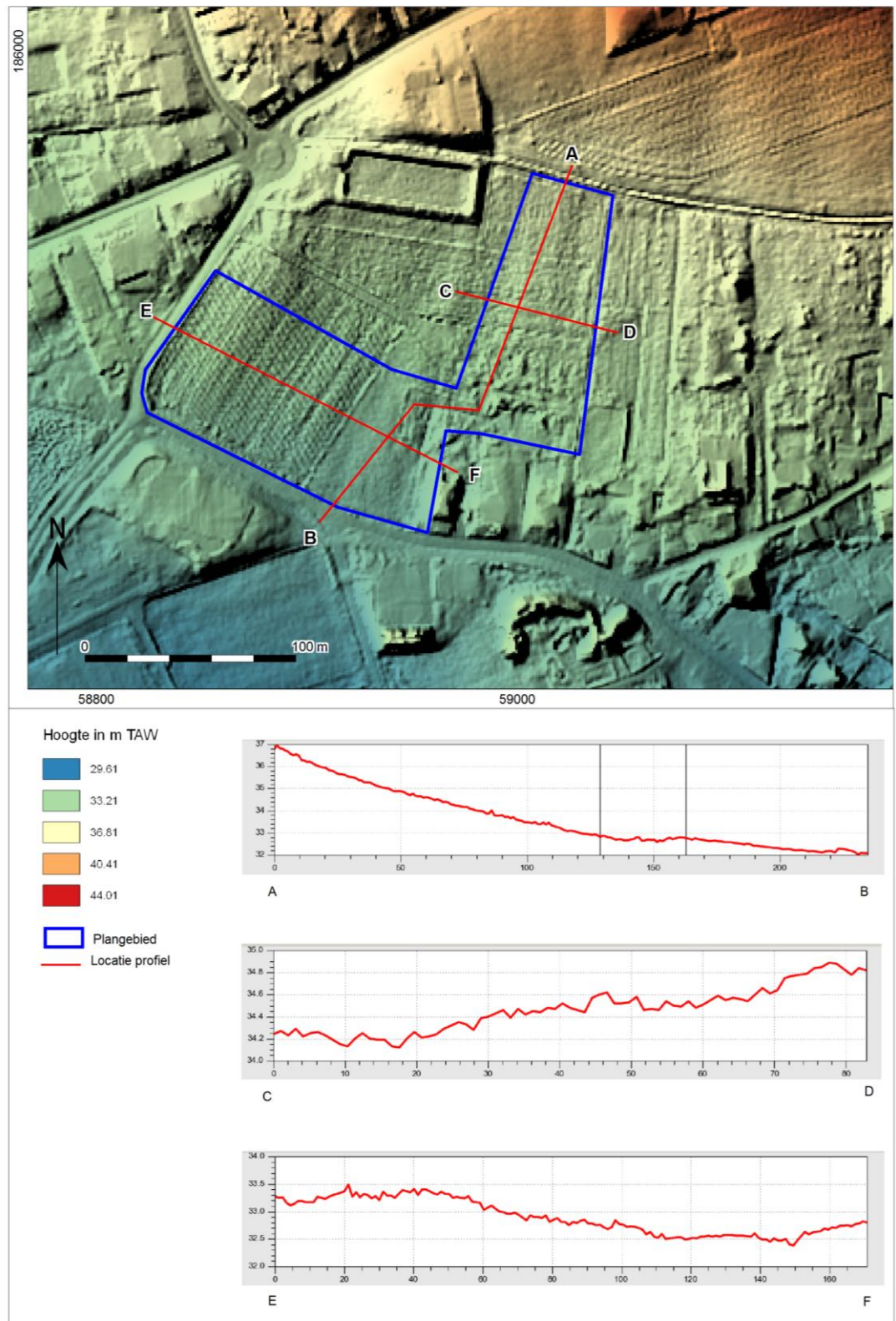
Afb. 20. Het plangebied op de bodemkaart.

In het plangebied zijn geen boringen uitgevoerd, alsook niet in de nabije omgeving. Hierbij kan de exacte dikte van de quartaire afzetting, alsook de intactheid van de bodem niet verder onderzocht worden.

¹⁴ Idem, 38-39.

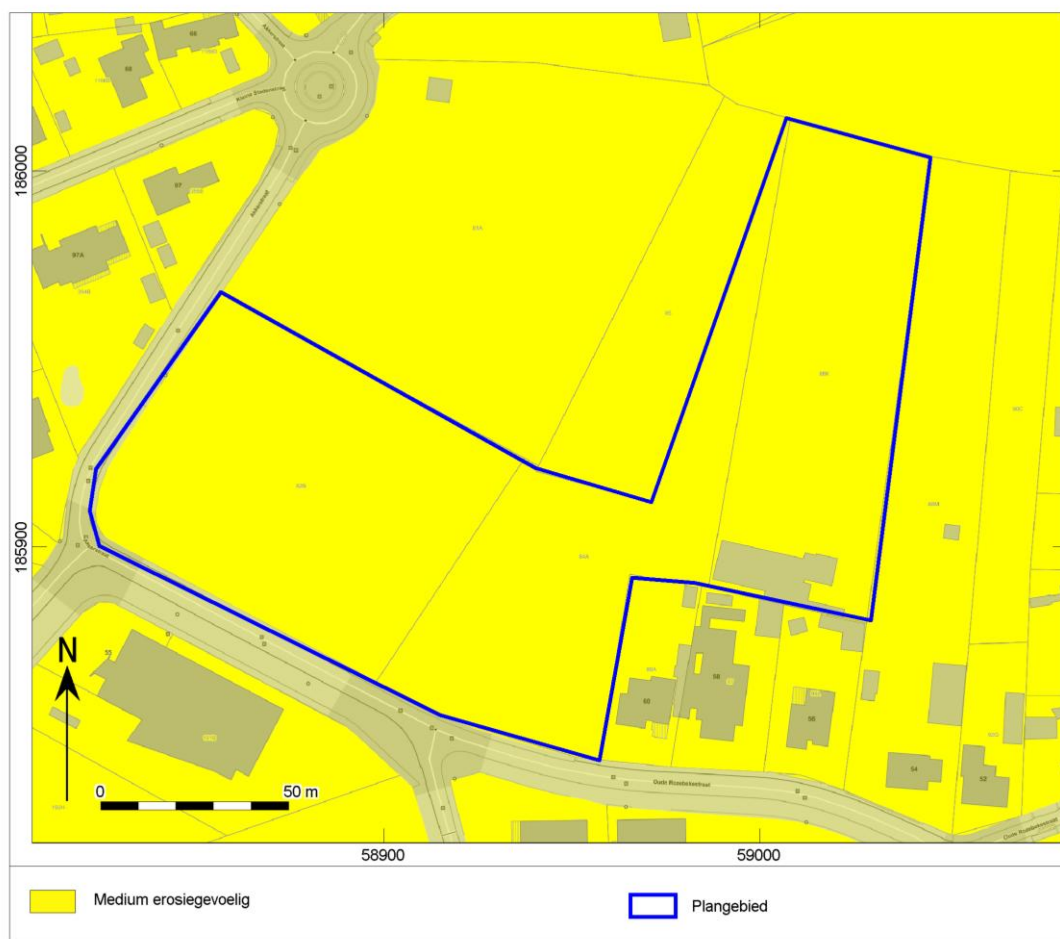
Het plangebied ligt op een overgang van een lager gelegen naar een hoger gelegen gebied, met name op een flank van het plateau Hooglede-Lichtervelde (circa 50 m +TAW). Dit plateau vormt de scheiding tussen het afwateringsgebied van de Ijzer- en Leiebekken.¹⁵ Uitsnede A-B geeft de overgang duidelijk weer. Het noordelijke gedeelte van het plangebied begint op circa 37 m +TAW en eindigt op circa 32 m +TAW. Ook uitsneden C-D en E-F geven een duidelijk stijgend en dalend verloop weer. (Afb. 21)

¹⁵ Hantson, W. 2012, 1.

Afb. 21. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM) met hoogteverlopen van het terrein.

Het plangebied is medium erosiegevoelig. (Afb. 22)

Afb. 22. Het plangebied op de bodemerosiekaart.

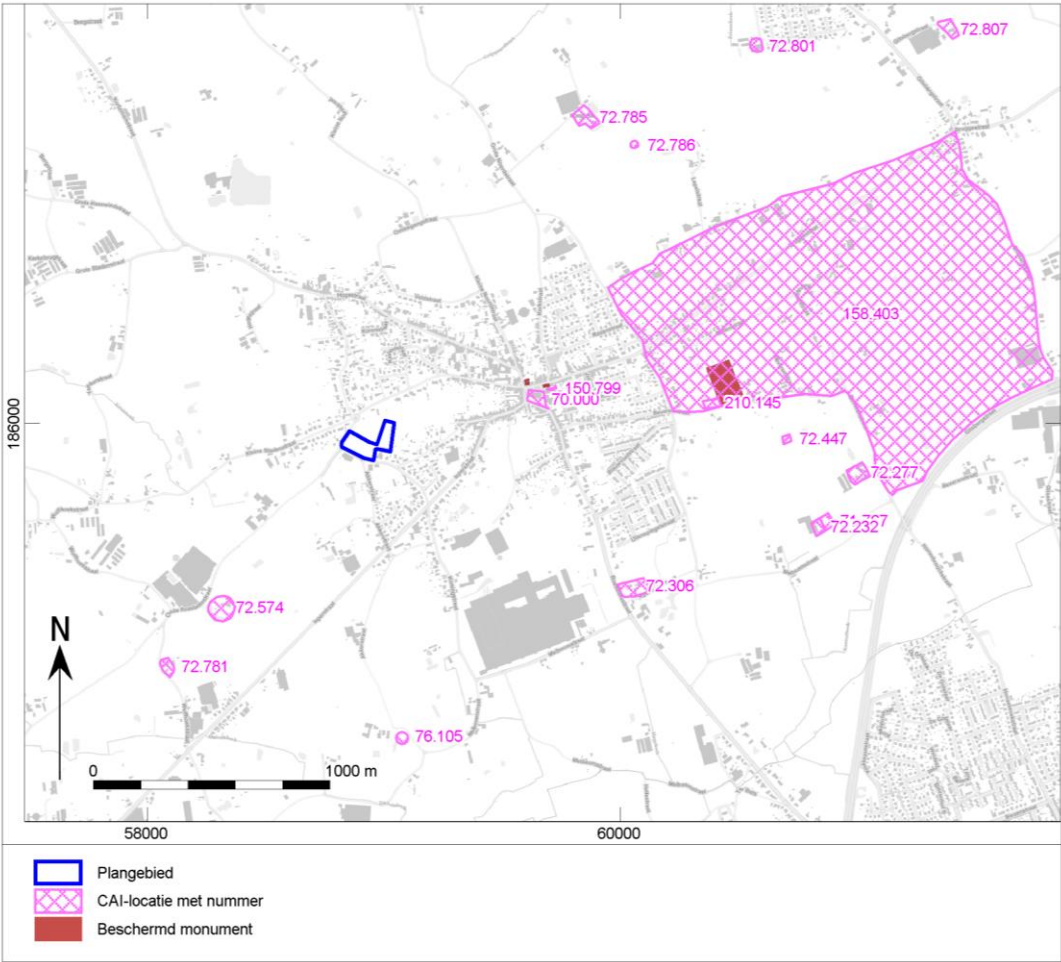
Voor afb. 23 zie uitleg afb. 8.

Afb. 23. Het plangebied op een orthofoto uit 2013-2015.

1.2.2 Beschrijving van bekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied zijn in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed de volgende archeologische waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (afb. 24):

Afb. 24. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.

CAI nummer	Afstand t.o.v. plangebied	Datering	Omschrijving
70 000	Circa 1,3 km	Volle Middeleeuwen	Sint-Amanduskerk
72232	Circa 4 km	Middeleeuwen	Site met walgracht
72277	Circa 4,4 km	Middeleeuwen	Site met walgracht
72306	Circa 3 km	Middeleeuwen	Site met walgracht
72447	Circa 4,4 km	Middeleeuwen	Site met walgracht
72574	Circa 2 km	Late Middeleeuwen	Site met walgracht
72785	Circa 5 km	Middeleeuwen	Site met walgracht

72786	Circa 5 km	Middeleeuwen	Site met walgracht
72801	Circa 5 km	Middeleeuwen	Site met walgracht
72807	Circa 5 km	Middeleeuwen	Site met walgracht
76105	Circa 3 km	Metaaltijden	Hielbijl
150799	Circa 1,3 km	Middeleeuwen (14 ^{de} -15 ^{de} eeuw) en Nieuwste Tijd	Onbepaald, lijnelementen en afval-/beerput
158403	Circa 4,4 km	18 ^{de} eeuw	Slagvelden
210145	Circa 4,4 km	18 ^{de} eeuw en 20 ^{ste} eeuw	Loden kogels uit de slag van Hooglede 1794, drijfbanden en een niet ontplofte Duitse obus uit WO I.

In het plangebied zijn op basis van de CAI geen archeologische meldingen bekend. Wel zijn er in de nabije en verre omgeving enkele meldingen bekend. Zij worden hieronder kort besproken.

CAI-nummer 70000 heeft betrekking op een kerk uit de Volle Middeleeuwen. Deze stond er al vóór 1105. Er werden verscheidene grondvesten gevonden van de Romaanse en Gotische periode. Aan het einde van de 16de eeuw is de kerk vernield door godsdienstoorlogen. In de 1ste helft van de 17de eeuw werden er herstellingswerken uitgevoerd en in de eerste helft van de 19de eeuw kreeg de kerk een neoclassicistische aankleding.

De CAI-nummers die betrekking hebben op een site met walgracht waren aanwezig tot in 1850. Sommige van deze gebouwen en grachten zijn nog tot op heden aanwezig.

CAI-nummer 150799 betreft een gracht uit de 14de en 15de eeuw, alsook onbepaalde lijnelementen uit de Nieuwe Tijd. Verder is er ook nog een recente stenen beerput gevonden.

CAI-nummer 76105 betreft een hielbijl uit de Midden-Bronstijd. Deze is gevonden tijdens landbouwwerkzaamheden in de zomer van 1973.

CAI-nummer 158403 heeft betrekking op een slagveld, genaamd de Slag bij Hooglede dat werd uitgevoerd tussen het Oostenrijkse en Franse leger. Het gehele is nog niet opgegraven geweest, wel heeft men via metaaldetectie (in 2004) het zuidwestelijke gedeelte van het gebied uitgevoerd (CAI-nummer 210145). Dit was naar aanleiding van de bouw van een bezoekerscentrum met parkeerplaatsen. Hier zijn loden kogels gevonden. Daarnaast zijn er ook vondsten gevonden uit WO I, zoals drijfbanden en een niet ontplofte Duitse obus.

Op basis van bovenstaande gegevens zijn er hoofdzakelijk archeologische resten uit de Metaaltijden, Middeleeuwen, 18de eeuw en WO I. Verder komen ook de Metaaltijden aan bod, maar dit is pover.

1.2.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

Historische situatie

*Hooglede*¹⁶

Het plangebied ligt in Gits, een dorpgemeente van Hooglede. Hooglede werd voor het eerst vermeld in 847 als "Ledda", later in 1218 "Holedea" naar de Germaanse samenstelling "hauha hlipa" wat hoge helling betekent. Omwille van haar hoge en strategische ligging was het dorp in het verleden de ideale basis voor krijgsheren.¹⁷

In 899 schenkt Karel de Eenvoudige, koning van Frankrijk, de kerk van Ledda aan de abdij Elnone te St.-Amand. Het patronaat van de kerk wordt in 1745 overgedragen aan de proosdij van St.-Amandus in Kortrijk. In 1863 oprichting van een kapel op de wijk "De Gheete", in 1898 erkenning van St.-Jozef als parochie. In 1960 wordt het gehucht Sleihage, dat zich uitstrekt over de gemeenten Hooglede, Staden en Oostnieuwkerke een parochie.

Tijdens WO I wordt Hooglede bezet en verwoest door de Duitsers.¹⁸

Gits

Eerste vermelding van Gits is in 1088 als "Giddis" wat stromende beek betekent. Vondsten uit zowel het Neolithicum en de Romeinse periode wijzen op een vroege bewoning. Dit kan te wijten zijn aan de gunstige ligging van de gemeente. Mogelijk liep diverticulum van Doornik over Kortrijk langs Gits naar Oudenburg.

Tijdens het Ancien Regime maakt het huidige grondgebied van Gits deel uit van twee Kasselrijen: enerzijds het Brugse Vrije, anderzijds de Kasselrij van Ieper. Bij de Vrede van Nijmegen in 1678 wordt het Brugse Vrije Spaans gebied en de Kasselrij van Ieper Frans gebied. De grens tussen Spaans en Frans grondgebied loopt aldus dwars door Gits, waardoor het dorp vaak in de vuurlinie ligt. Als gevolg hiervan wordt de bevolking gedurende de 17de en het begin van de 18de eeuw getroffen door oorlogen, epidemieën en hongersnood.

In 1088 wordt het patronaatsrecht van de kerk geschonken aan het Sint-Pieterskapittel in Rijsel. Kort daarop wordt Gits een parochie. De parochie Gits maakt vóór 1561 deel uit van het bisdom Doornik, waarna het achtereenvolgens behoort tot het bisdom Brugge, Gent (na 1801) en Brugge (1834). Tijdens de 14de eeuw is Gits een centrum van het Stevenisme, i.e. een godsdienstige beweging die zich, uit tegenstand tegen de godsdienstpolitiek van Napoleon, van de Rooms-Katholieke Kerk afscheidt.

Verder is Gits onderhevig geweest aan WO I. Zo wordt er op het einde van 1914 een Duits vliegveld aangelegd, situeert het dorp zich in de nabijheid van het front en zal er een munitietram over de deelgemeente lopen. Daarnaast worden de meeste gebouwen verwoest, zoals de kerk, etc. Verder zal Gits ook onderhevig zijn geweest aan WO II. In september 1944 wordt de deelgemeente bevrijd door Polen.¹⁹

¹⁶ Omtrent de geschiedenis van Hooglede en Gits zijn er weinig bronnen beschikbaar, volgens een Erfgoedconsulent van de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst RADAR.

¹⁷ Hantson, W. 2012, 2.

¹⁸ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121725>.

¹⁹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121724>.

Bouwhistorische schets

In het plangebied is er geen waardevol erfgoed aanwezig.

Historische kaarten

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Ferraris kaarten ²⁰	1771-1778	Het plangebied ligt in een onbebouwd gebied op akker- en weiland waarbij deze zijn begrensd met struiken en/of bomen. Ten noorden loopt er een stippellijn dat kan duiden op het huidige voetpad nr. 43. Ten zuiden loopt de huidige Oude Rozebekestraat en ten westen loopt de huidige Akkerstraat. Tot slot is er bebouwing aanwezig ten noordwesten en ten noordoosten van het plangebied waarbij deze behoren tot het parochienummer 96.
Atlas der buurtwegen ²¹	Ca. 1840-1850	Het plangebied ligt in een onbebouwd gebied op perceelnummers 159, 164, 165 en 166. Ten zuiden ligt chemin nr. 41, ten westen ligt chemin nr. 14 en ten noorden ligt er sentier nr. 43.
Vandermaelen kaarten ²²	1846-1854	Het plangebied is onbebouwd en wordt in het zuiden omgeven door de huidige Oude Rozebekestraat en in het westen door de huidige Akkerstraat. Ten noordwesten van het plangebied wordt het kruispunt 't Kruys genoemd.
Poppkaarten	Na 1842	Het plangebied ligt in een onbebouwd gebied op deels de huidige perceelnummers (82, 83, 84 en 88). Ten zuiden en ten westen van het plangebied loopt de Oude Rozebekeweg. Ten noorden loopt er een pad, aangeduid als een stippellijn (zoals op Atlas der Buurtwegen en Vandermaelen). De naam is hiervan niet gekend, maar vandaag de dag wordt het nog steeds gekarteerd als voetpad nr. 43.
Topografische kaart ²³	1939	Het plangebied is onbebouwd.
Luchtfoto ²⁴	1971	Het plangebied op de luchtfoto 1971 is in gebruik als akker- en/of weiland en is hierbij onbebouwd.
Luchtfoto ²⁵	1979-1990	Afb. 31 toont het plangebied tussen 1979 en 1990 waarbij het in gebruik was als akker- en weiland. In het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied is reeds een gebouw aanwezig.
Luchtfoto ²⁶	2013-2015	Zie hiervoor uitleg afb. 8.

De Ferrariskaarten (Carte de Ferraris) zijn een verzameling van 275 gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Zij kwamen tussen 1771 en 1778 tot stand onder leiding van Joseph de Ferraris, generaal bij de Oostenrijkse artillerie, veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering, zowel in "België" als in heel West-Europa.²⁷ Hieruit blijkt dat het plangebied in een onbebouwd gebied ligt op akker- en weiland waarbij deze zijn begrensd met struiken en/of bomen. Ten noorden loopt er een stippellijn dat kan duiden op het huidige voetpad nr. 43. Ten zuiden loopt de huidige Oude Rozebekestraat en ten westen loopt de huidige Akkerstraat. Tot slot is er

²⁰ [http://www.geopunt.be/Ferraris 1771-1778](http://www.geopunt.be/Ferraris%201771-1778).

²¹ [http://www.geopunt.be/Atlas der Buurtwegen 1840-1850](http://www.geopunt.be/Atlas%20der%20Buurtwegen%201840-1850).

²² [http://www.geopunt.be/Vandermaelen 1846-1854](http://www.geopunt.be/Vandermaelen%201846-1854).

²³ <http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&lang=nl>.

²⁴ [http://www.geopunt.be/Luchtfoto 1971](http://www.geopunt.be/Luchtfoto%201971).

²⁵ [http://www.geopunt.be/Luchtfoto 1979-1990](http://www.geopunt.be/Luchtfoto%201979-1990).

²⁶ [http://www.geopunt.be/Luchtfoto 2013-2015](http://www.geopunt.be/Luchtfoto%202013-2015).

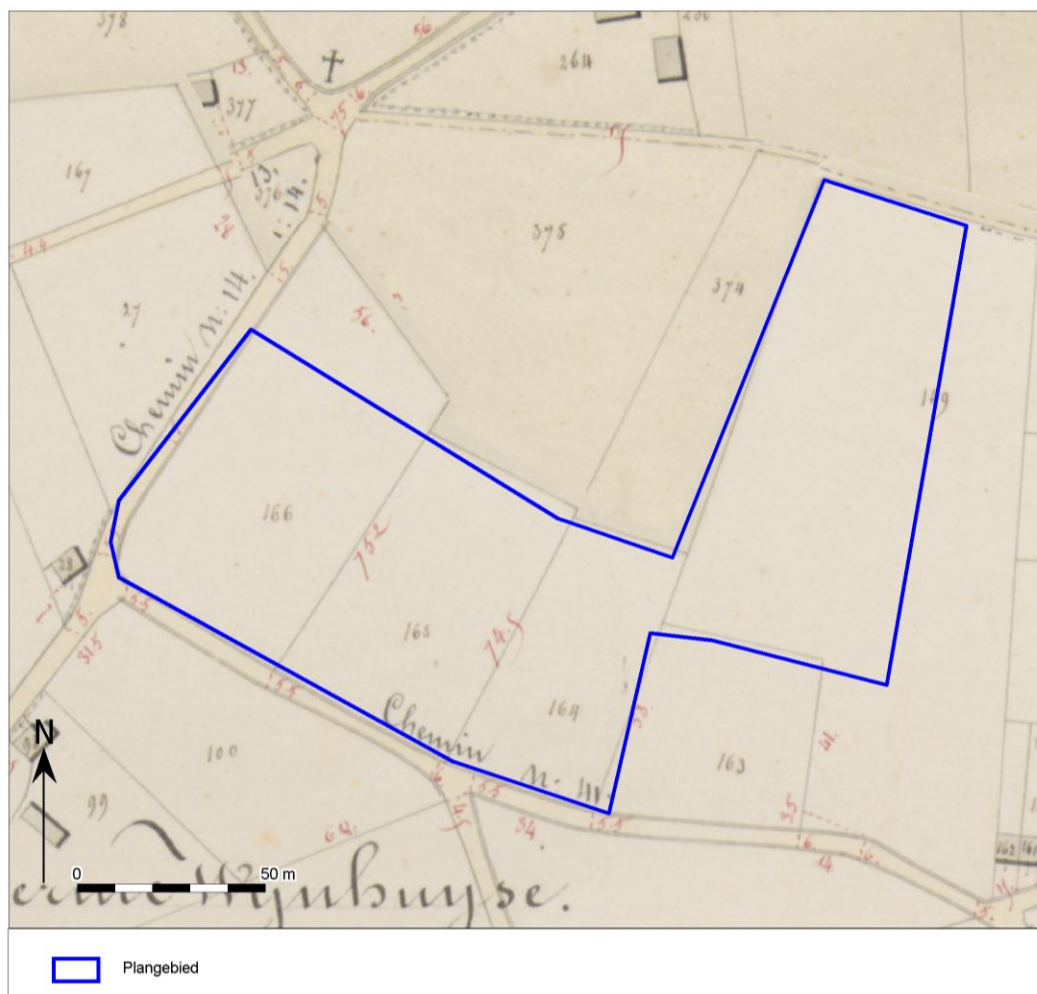
²⁷ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>.

bebouwing aanwezig ten noordwesten en ten noordoosten van het plangebied waarbij deze behoren tot het parochienummer 96.

Afb. 25. Het plangebied op de Ferraris kaart.

Circa 60 jaar later werd de Atlas der Buurtwegen uitgegeven (afb. 26). Dit is een verzameling van boeken met overzichts- en detailplannen, daterend van rond 1840. Hierop valt af te lezen dat het plangebied in een onbebouwd gebied ligt op perceelnummers 159, 164, 165 en 166. Ten zuiden ligt chemin nr. 41, ten westen ligt chemin nr. 14 en ten noorden ligt er sentier nr. 43. Ten zuiden ligt er ook het grondgebied of eigendom "Ferme Wynhuysse".

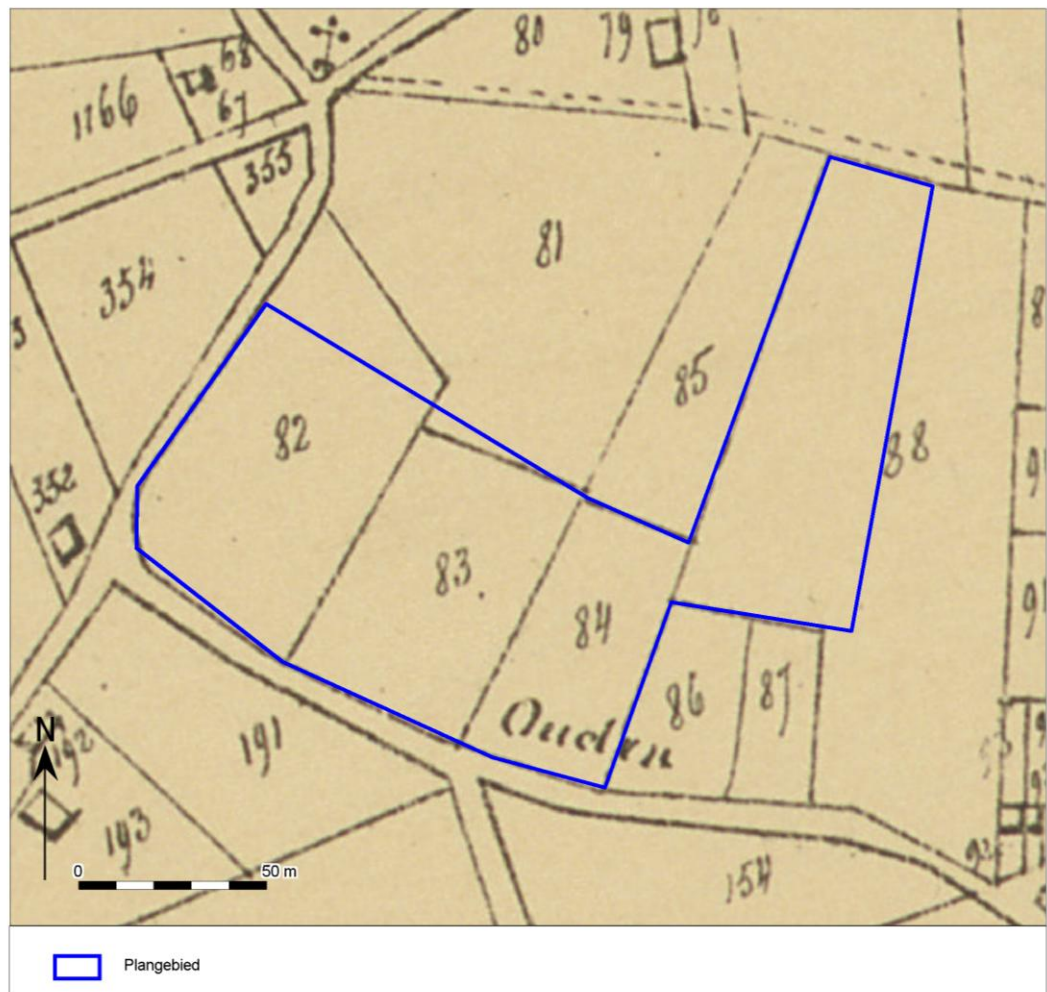
Afb. 26. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.

Een zestal jaar later zijn de Vandermaelenkaarten samengesteld. Dit is een verzameling historische kaarten gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Zijn "*Carte topographique de la Belgique*" is gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal 1: 20.000. Op deze kaart is het plangebied onbebouwd en wordt in het zuiden omgeven door de huidige Oude Rozebekestraat en in het westen door de huidige Akkerstraat. Ten noordwesten van het plangebied wordt het kruispunt 't Kruys genoemd.

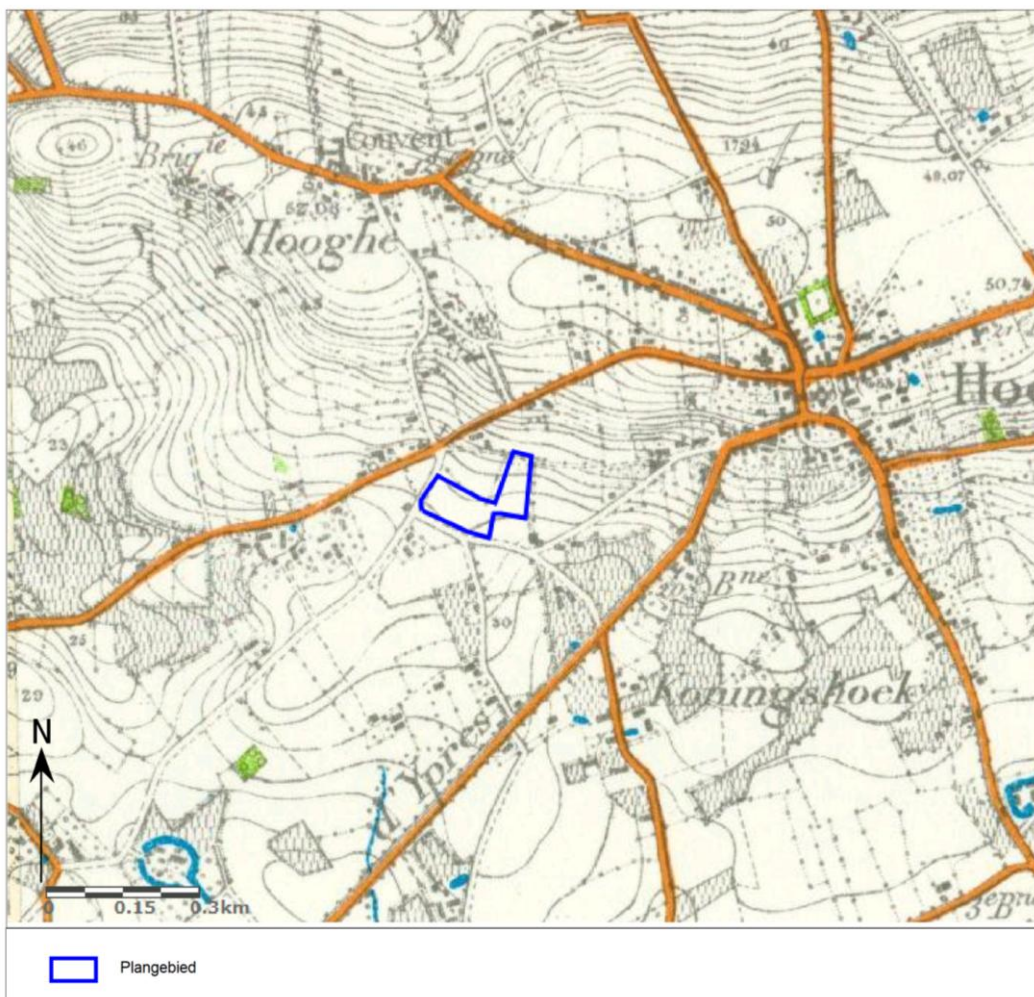
Afb. 27. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.

Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Deze kaarten waren een gecommmercialiseerde versie van het toenmalig kadaster van België en bevatten vele gegevens over gronden en percelen. Nadat Philippe Vandermaelen al in 1836 toelating had gekregen om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen, kreeg ook Popp deze toelating in 1842. Door het overlijden van Popp werd zijn 'Atlas cadastral parcellaire de la Belgique' niet afgemaakt. Deze kaart brengt het kadaster duidelijk in beeld. Het plangebied ligt in een onbebouwd gebied op deels de huidige perceelnummers (82, 83, 84 en 88). Ten zuiden en ten westen van het plangebied loopt de Oude Rozebekeweg. Ten noorden loopt er een pad, aangeduid als een stippellijn (zoals op Atlas der Buurtwegen en Vandermaelen). De naam is hiervan niet gekend, maar vandaag de dag wordt het nog steeds gekarteerd als voetpad nr. 43.

Afb. 28. Het plangebied op de Popp-kaarten.

Het plangebied is onbebouwd in 1939. Afgeleid van de hoogtelijnen op deze topografische kaart blijkt dat ten noorden van het plangebied zich een steile helling voordoet. Dit kan wijzen op het plateau dat hier gelegen is. (Afb. 29)

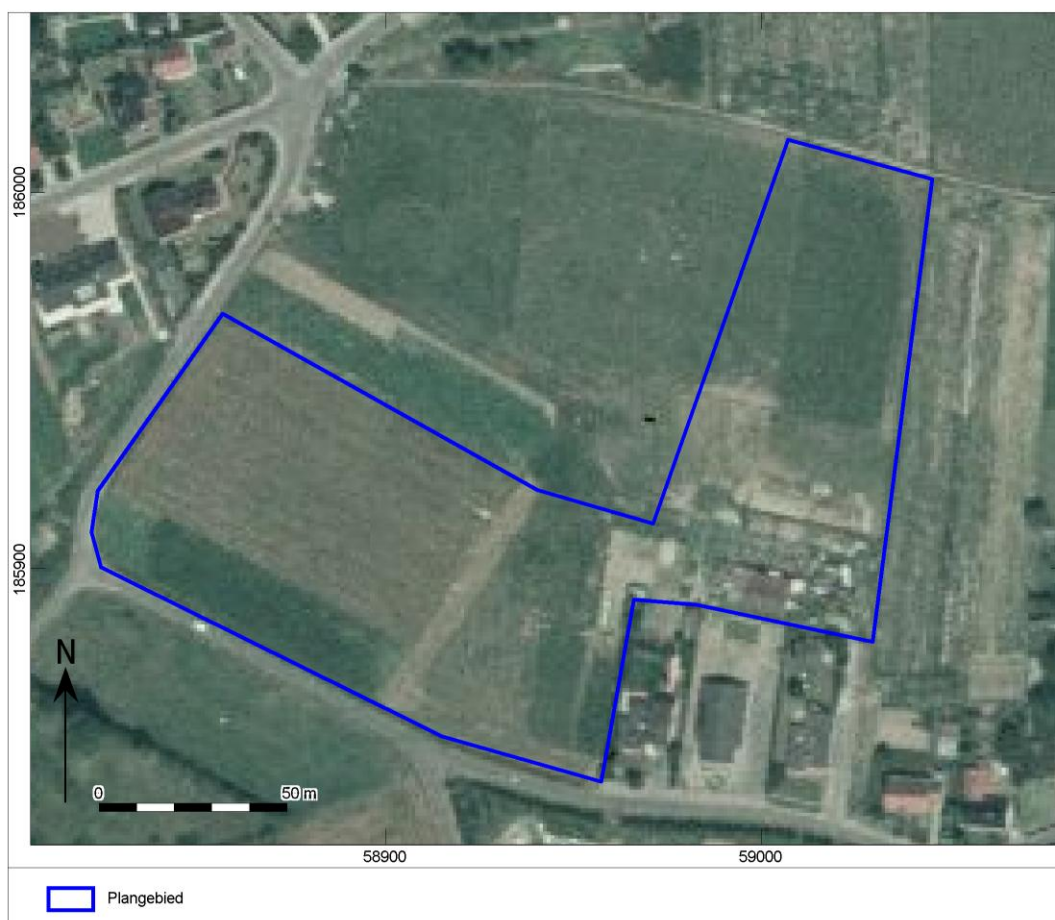
Afb. 29. Het plangebied op de kaart 1939.

Het plangebied op de luchtfoto 1971 is in gebruik als akker- en/of weiland en is hierbij onbebouwd. (Afb. 30)

Afb. 30. *Het plangebied op de luchtfoto 1971.*

Afb. 31 toont het plangebied tussen 1979 en 1990 waarbij het in gebruik was als akker- en weiland. In het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied is reeds een gebouw aanwezig.

Afb. 31. Het plangebied op de luchtfoto 1979-1990.

Zie hiervoor uitleg afb. 8.

Afb. 32. Het plangebied op luchtfoto 2013-2015.

1.2.4 Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie

De voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *“Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?”* kan als volgt worden beantwoord:

Op basis van de aardkundige gegevens blijkt dat het plangebied gelegen is een zandleemstreek. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit een matig droge en natte lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont. Daarnaast is het gelegen op een grens van een lager naar een hoger gelegen gebied (tussen circa 32 m +TAW en 37 m +TAW). Er kunnen in potentie resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum bevinden aan het oorspronkelijk maaiveld waarbij deze zich manifesteren in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. De mogelijkheid bestaat dat deze niet meer intact zullen zijn door enerzijds ploegwerkzaamheden waarbij er een maximale verstoring van 30 cm –mv kan optreden, anderzijds doordat het plangebied medium erosiegevoelig is.

Resten vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen kenmerken zich door een sporenniveau en zullen zich manifesteren in de vorm van overblijfselen van nederzettingen, kuilen, putten en erfafscheidingen. Het sporenniveau is het beste zichtbaar juist onder de bouwvoor (Ap-horizont), vanaf een geschatte diepte van 25 cm –mv. Momenteel is de exacte dikte van de bouwvoor, alsook de diepte en de intactheid van de Bt-horizont is niet geweten. De mogelijkheid bestaat dat de bodem sterk is omgewerkt door eventuele ploegwerkzaamheden. Geologische boringen zijn in het plangebied en nabij het plangebied nog niet uitgevoerd.

Via de historische kaarten is er aangetoond dat het plangebied tot nu onderhevig is geweest aan akker- en/of weiland. Recent is er in het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied een moestuin met serre en een schuur aangelegd. Dit kan een minimale verstoring met zich hebben meegebracht. Alvorens verder

archeologisch onderzoek dient uitgevoerd te worden, dienen de gebouwen gesloopt te worden. Tot slot zijn er meldingen betreffende Metaaltijden, Middeleeuwen, 18de eeuw en WO I in de nabije en verre omgeving van het plangebied. Afgeleid uit de historische bronnen zou Hoogde ook onderhevig zijn geweest aan WO II. In de gemeente is er nog niet veel archeologisch onderzoek uitgevoerd, alsook de historiek van het dorp is nog niet zo uitgebreid. Op basis hiervan kan nog geen specifieke archeologische verwachting geschept worden, wel kan op basis van de ligging en de aardkundige gegevens uit het bureauonderzoek geconcludeerd worden dat het plangebied interessant is voor archeologie.

De beantwoording van de overige onderzoeksvraag is als volgt:

- *Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?*

Momenteel is het plangebied in gebruik als akker- en weiland. Bekend is dat eventuele ploegwerkzaamheden een verstoring van 30 cm –mv hebben opgebracht. Verder zijn in het zuidoostelijke gedeelte enkele verstoorde zones met een minimale verstoring (afb. 3). De exacte diepteverstoring hiervan is niet geweten.

Het plangebied zal onderhevig zijn aan een verkaveling waar 35 woonhuizen zonder onderkeldering worden gepland. Aangenomen wordt dat de bouw van de woonhuizen circa 80 cm –mv bedragen. Er zal een wegdek van circa 60 cm en een wandelpad van circa 30 cm worden aangelegd met eronder een riolering (DWA en RWA). De DWA-riolering zal liggen tussen circa 1,82 m –mv en 3,05 m –mv. De RWA zal liggen tussen circa 2,05 m –mv en 2,98 m –mv. Ook zal er een gracht worden aangelegd. De diepteverstoring hiervan is nog niet gekend. Verder zal er ook een bufferbekken worden aangelegd van circa 2,7 m –mv. De diepte hiervan kan nog veranderen, afhankelijk van de grondwaterstand. Daarnaast wordt het domein aangelegd met groene zones (diepte niet gekend, maar minimale diepteverstoring).

Tot slot zal het op en afrijden van vrachtwagens een minimale verstoring aan het maaiveld met zich meebrengen.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast. De verkaveling zal resulteren in aantasting van eventueel aanwezige archeologische resten. Behoud in situ van deze resten is niet mogelijk.

De beantwoording van de laatste onderzoeksvraag is als volgt:

- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Het bureauonderzoek heeft nog onvoldoende informatie gegenereerd om de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven. Buiten kleine verstoorde zones in het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied geldt voor het gehele plangebied een archeologische verwachting vanaf het Laat-Paleolithicum. Er is reeds nog niet veel onderzoek gedaan in deze gemeente waardoor er momenteel nog geen specifieke archeologische verwachting geschept kan worden. Op basis van de ligging en de aardkundige gegevens uit het bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat het plangebied interessant is voor archeologie. Eventueel aanwezige vindplaatsen zijn echter nog niet opgespoord en begrensd. Daarom kan er nog geen uitspraak gedaan worden over het al dan niet nemen van maatregelen. Ook kan er nog geen plan van aanpak voor een archeologische opgraving of behoud in situ opgemaakt worden.

In dit stadium van het vooronderzoek is het aangewezen om eerst een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. Met dit onderzoek wordt op een zeer gerichte, onschadelijke manier de aardkundige opbouw en ontstaan geschiedenis in kaart. Verder wordt ook de intactheid van de bodem bekeken om de archeologische potentie in te schatten.

Vervolgonderzoek in het plangebied heeft een groot potentieel tot kennisvermeerdering. In de gemeente is er nog niet veel archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit onbebouwde plangebied biedt de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de positie van bewoningslocaties in het landschap. Voor de perioden hierna kan kennis bekomen worden over een eventuele bewoningscontinuïteit of juist discontinuïteit en over de ouderdom van het dorp Hoogde en het gehucht Gits.

Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert derhalve om verder onderzoek uit te voeren eerst in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek, gevolgd door een eventueel vervolgonderzoek. Hiervoor zal een programma van maatregelen worden gemaakt. Omdat de opdrachtgever nog geen eigenaar is van de percelen (juridische reden), zal het programma van maatregelen worden ingediend volgens het uitgestelde traject.

1.2.5 Samenvatting

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in april 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Oude Rozebekestraat/Akkerstraat in Hooglede (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen verkaveling.

Op basis van het bureauonderzoek werd een archeologische verwachting vanaf het Laat-Paleolithicum verwacht. Momenteel is het plangebied in gebruik als akker- en weiland waarop een gebouw staat met een minimale verstoring. De mogelijkheid bestaat dat de bodem sterk is omgewerkt door eventuele ploegwerkzaamheden. De toekomstige werkzaamheden zullen een consequentie hebben op eventuele intacte archeologische resten in het gehele plangebied. Er zijn nog geen geologische boringen uitgevoerd in en nabij het plangebied, bijgevolg is de dikte van de quartaire afzetting niet bekend. Ook de exacte dikte van de bouwvoor, alsook de diepte en de intactheid van de Bt-horizont is niet geweten. In dit stadium van het vooronderzoek is het aangewezen om eerst een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. Vervolgonderzoek in het plangebied zal een groot potentieel tot kennisvermeerdering over een eventuele bewoningscontinuïteit of juist discontinuïteit en over de ouderdom van het dorp Hooglede en het gehucht Gits hebben.

Literatuur

- Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2,0.
- Ameryckx, J. Verklarende tekst bij het kaartblad: Roeselare 67E. *Bodemkaart van België*. S.l. 1967.
- Bogemans, F. en C. Baetmans. "Kaartlad 19-20: Veurne-Roeselare." *Toelichting bij de quartairgeologische kaart*. S.l., 2007.
- Bogemans, F. "Kaartblad 29: Kortrijk." *Toelichting bij de quartairgeologische kaart*. Brussel, 2007.
- Ervynck, A., S. Debruyne, R. Ribbens, 2015: *Assessment; Een handleiding voor de archeoloog*. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.
- Ferraris, J., 1771-1778: *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsendom Luik*.
- Fricx, E., 1712: *Carte de Pays-Bas*.
- Hantson, W. *Hoogde: Historische dorpskern*. Roeselare, 2012.
- Jacobs, P., M. de Ceulacaire, E. Stevens & M. Verschuren, 1993: Philosophy and methodology of the new geological map of the Tertiary formations, Northwest Flanders, Belgium. *Bull Soc belge Géol* 102,
- Kadaster, 1850-1864: *Topografische Militaire Kaart, kaartblad 56*. Nationaal Archief,
- Onbekend, 1840-1850: *Atlas der buurtwegen*.
- Vandermaelen, F. , 1846-1854: *Cartes topographiques de la Belgique*.

Geraadpleegde websites

- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>
- <https://id.erfgoed.net>
- <http://www.bieterf.be/over-terf>
- <http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&lang=nl>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.
- Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.
- Afb. 3. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones.
- Afb. 4. Het plangebied bekeken vanuit het zuiden. Het wordt gebruikt als akker- en weiland waarbij aan de rechterkant een tweetal serres (gelijkaardig aan tenten) te zien zijn.
- Afb. 5. Het plangebied bekeken vanuit het noorden waarbij de twee serres (tenten) aan de linkerkant staan.
- Afb. 6. Het plangebied op de bodemgebruikskaart.
- Afb. 7. Het plangebied op de bodembedekkingskaart.
- Afb. 8. Het plangebied op de luchtfoto van 2013-2015.
- Afb. 9. Gegeorefereerd toekomstig plangebied: deel 1.
- Afb. 10. Gegeorefereerd toekomstig plangebied: deel 2.
- Afb. 11. Wegdek: Typedwarsprofiel 1.
- Afb. 12. Wegdek: Typedwarsprofiel 2.
- Afb. 13. Wandelpad: Typedwarsprofiel 3.
- Afb. 14. Wegdek: Typedwarsprofiel 4.
- Afb. 15. Wegdek: Typedwarsprofiel 5.
- Afb. 16. Toekomstige riolering.
- Afb. 17. Bufferbekken.
- Afb. 18. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart.
- Afb. 19. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.
- Afb. 20. Het plangebied op de bodemkaart.
- Afb. 21. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM) met hoogteverlopen van het terrein.
- Afb. 22. Het plangebied op de bodemerosiekaart.
- Afb. 23. Het plangebied op een orthofoto uit 2013-2015.

- Afb. 24. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.
 Afb. 25. Het plangebied op de Ferraris kaart.
 Afb. 26. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.
 Afb. 27. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.
 Afb. 28. Het plangebied op de Popp-kaarten.
 Afb. 29. Het plangebied op de kaart 1939.
 Afb. 30. Het plangebied op de luchtfoto 1971.
 Afb. 31. Het plangebied op de luchtfoto 1979-1990.
 Afb. 32. Het plangebied op luchtfoto 2013-2015.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Bijlage 1 Plannenlijst

Projectcode	2017B364
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Locatiekaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	3
Type plan	Verstoringkaart
Onderwerp plan	Locatie van de verstoorde zones.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	6
Type plan	Bodemgebruikskaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	7
Type plan	Bodembedekkingskaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	9-10
Type plan	Georeferereerd plangebied op de GRB-kaart

Onderwerp plan	Gegeorefereerd toekomstig plangebied: deel 1 en 2.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	11-15
Type plan	Technische tekening
Onderwerp plan	Wegdek: Typedwarsprofiel 1-5
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	16
Type plan	Gegeorefereerd plangebied op GRB-kaart
Onderwerp plan	Toekomstige riolering.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	17
Type plan	Technische tekening
Onderwerp plan	Bufferbekken.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	18
Type plan	Tertiaire kaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	19
Type plan	Quartairgeologische kaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	20
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	21
Type plan	DTM met hoogteprofielen van het terrein
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017

Plannummer	22
Type plan	Bodemosiekaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	24
Type plan	CAI
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	25
Type plan	Ferraris
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	26
Type plan	Atlas der Buurtwegen
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	27
Type plan	Vandermaelen
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	28
Type plan	Popp
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017
Plannummer	29
Type plan	Kaart uit 1939
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	03/04/2017

Bijlage 2 Fotolijst

Projectcode	2017B364
Onderwerp	fotolijst
ID	4
Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Het plangebied bekeken vanuit het zuiden.
ID	5
Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Het plangebied bekeken vanuit het noorden waarbij de twee serres aan de linkerkant staan.
ID	30
Type	Luchtfoto van 1971
onderwerp	Locatie van het plangebied.
ID	31
Type	Luchtfoto van 1979-1990
onderwerp	Locatie van het plangebied.
ID	8, 22 en 32
Type	Luchtfoto van 2013-2015
onderwerp	Locatie van het plangebied.

